

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

PERIODICALS
January 21, 1997

Vol. LXXXVII Kaina 50 c.

ANTRADIENIS - TUESDAY, SAUSIS - JANUARY 21, 1997

Nr. 14

Lietuva nebus pakviesta į NATO pirmajame etape

Vilnius, sausio 20 d. (BNS) — Įtakingas JAV politinių tyrimų susivienijimas RAND teigia, kad Baltijos šalis nebus pakviesta į NATO pirmajame sąjungos plėtimo etape, tačiau Lietuva nesutinka su tokiais teiginiais.

Pirmadienį Vilniuje surengtame tarptautiniame seminare RAND vyresnysis apžvalgininkas, vienas iš trijų RAND dirbančiųjų NATO plėtimosi specialistų, Ronald D. Asmus pareiškė nematęs „jokios politinės valios pirmajame etape priimti Baltijos valstybes“. Savo pranešime jis pažymėjo, kad NATO didėjimas „yra ne paprastas plėtimasis, bet esminė organizacijos reorganizacija“, todėl pirmajame etape jokių būdų negali būti priimta daug valstybių.

„Jeigu pirmasis etapas bus limituotas, tai reikš, kaip atsakingai žiūrėti į sąjungos reformas, ir patvirtinti, kad rengiamasi antrajam ratui“, tvirtino JAV politologas.

Jis mano, kad priėjus į NATO Lenkiją ir Lietuvai turint sieną su sąjunga, tai neišvengiamai reikš, kad ji yra NATO dėmesio centre. Tačiau Lietuvos užsienio reikalų ministerijos politikos skyriaus direktorius Vygasdas Ušackas mano, kad dėmesys Baltijos regionui būtų pademonstruotas tik priėjus bent vieną kurį Baltijos valstybę pirmajame

etape. Jis sakė suprantant, kad NATO negali išsiplėsti labai greitai, bet turėtų rimtai pasvarstyti galimybę rasti vietos jau pirmajame etape Lietuvai, Latvijai arba Estijai, „Viena jų praskintų kelią kitoms dviem“, sakė jis.

R. Asmus pažymėjo, kad tokia valstybė-garantu galėtų būti Lenkija. Tačiau V. Ušackas pareiškė, kad ligi šiol dar nėra aiškiai pasakyta, kurios šalys laikomos kandidatėmis į NATO.

Tarptautinį seminarą „NATO plėtimasis: perspektyvos Lietuvai“ surengė Atlanto sutarties Lietuvos bendrija. Čia pranešimus skaitė ir diskutavo Lietuvos URM bei krašto apsaugos ministerijų pareigūnai, politologai, Vilniuje dirbantys užsienio šalių diplomatai. Pagrindinis čia buvo RAND susivienijimo atstovo pranešimas.

RAND — tai nepriklausomas strateginių tyrimų centras, atliekantis JAV vyriausybės užsakymus. Remiantis jo studijomis, priimami vienokie ar kitokie JAV administracijos sprendimai — kaip pastebėti Lietuvos diplomatai, jie dažnai atitinka RAND nuostatas.

Pernai Lietuvoje buvo labai susirūpinta RAND išvadomis, kad Baltijos šalys dar negali įsijungti į NATO, nes neturi politinio užnugario Vakaruose, yra nesaugios, turi problemų su Rusija ir diskriminuoja tautines mažumas.

Užsienio lietuviai reikalauja JAV vadovų priimti Lietuvą į NATO

Vilnius, sausio 20 d. (BNS) — JAV lietuvių bendruomenė artimiausiomis dienomis ketina pradėti kampaniją, kurios metu bus daromas spaudimas Kongresui, Senatui bei prezidentui Bill Clinton, kad Lietuva būtų priimta į NATO kartu su pirmąja naujų narių grupe.

V. Landsbergis žada griežtą kovą su nusikalstamumu

Vilnius, sausio 20 d. (BNS) — Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis užtikrina, kad dabartinė šalies vyriausybė imsis reikiamų priemonių pažaboti organizuotą nusikalstamumą, kuris, pasak jo, skverbiasi į valstybės struktūras.

„Per 4 metus susiformavo kriminalizuota nomenklatura, kuri paralyžavo teisėtumą“, sakė V. Landsbergis pirmadienį spaudos konferencijoje, turėdamas omenį LDDP valdymo laikotarpį.

Jis priminė premjero Gedimino Vagnoriaus kalbą praėjusią savaitę Seime, kai jis žadėjo tarėnybinius patikrinimus, išsiaiškinti „kur ir dėl kokios priežasties“ nutrauktos bylos dėl kontrabandos, piktybinio mokesčių nemokėjimo, netiriamos arba nutraukiamos bankinės ir kitos didelių finansinės bylos, susijusios su šimtais milijonų.

V. Landsbergis užtikrina, kad nebus taikstomasis su policijos, prokuratūros, teisėjų neveikumu arba „tariama veikla“, bus taikoma įstatymų bazė ir siekiama, kad „nusikalstamai neapsimokėtų“. Kartu jis kritikavo buvusį Seimą ir ankstesnę vyriausybę nepasirūšiusi užtikrinti ir nesustabdžiusi „įtartinių sandėrių ir konkursų“.

Tai pareiškė JAV lietuvių bendruomenės valdybos pirmininkė Regina Narušienė. Interviu „Radiocentrai“ ji sakė, kad Amerikos lietuviai stebės Rusijos ir JAV susitarimus, ir esant būtinybei, protestuos prieš Lietuvai nepalankias sutartis.

„Mes ketiname veikti per Kongresą, Senatą, užsienio reikalų ir gynybos departamentus“, sakė R. Narušienė.

Bendruomenės valdyba vasario mėnesį ketina išplatinti instrukcijas kraštų valdyboms, kaip spausiti tose valstybose išrinktus Kongreso atstovus ir senatorius dėl Lietuvos priėmimo į NATO. Kampanija bus pradėta Detroito, kur sekmdienį JAV lietuvių bendruomenės valdyba aptarė būsimuosius savo veiksmus.

Pirmadienį po prezidento B. Clinton inauguracijos lietuvių delegacija ketina susitikti su Valstybės departamento pareigūnais, kurie turėtų atsakyti į bendruomenės prašymą įtraukti Lietuvą į sąrašą šalių, kurių priartinimui prie NATO reikalinga JAV finansinė parama. Iki šiol, pasak R. Narušienės, JAV pareigūnai vengia bet kokių konkrečių pažadų dėl Lietuvos priėmimo į NATO.

Lietuvos interesus ketina remti Kongreso narys Jonas Šimkus, senatorius Richard Durbin bei dar keli senatoriai, kurių protežavimas yra kilę iš Lietuvos. Antradienį su jais ketina susitikti Lietuvos ambasadorius Vašingtone Alfonsas Eidintas.

Pasak R. Narušienės, dabar padėtis panaši į tą, kai Lietuva paskelbė Nepriklausomybę atkūrimą. „Nepaprastai svarbu įrodyti JAV ir Europos šalims, kad Lietuva būtina priimti į NATO. Mes sieksime, kad nepa-

Vilnius, sausio 20 d. (BNS). Vilniaus arkivyskupoje buvo paminėtas Palaimintojo arkiv. Jurgio Matulaičio 70-osios mirties metinė. Nuotr.: Bronzinė lenta prie Pal. arkiv. J. Matulaičio sarkofago Marijampolės bažnyčioje.

V. Adamkus: vyriausybės koalicija nėra gera

Kaunas, sausio 20 d. (BNS) — „Bandymas praplėsti politinį spektrą, apjungiant dvi didžiasias Lietuvos partijas, nėra pavykęs, nes šioje koalicijoje vyriausybėje kai kurių vadovų asmeninės ambicijos yra aukščiau už pačią politiką“, interviu BNS korespondentui pirmadienį pasakė neoficiali vizitu į Kauną atvykęs gamtos apsaugos administratorius JAV Valdas Adamkus.

Pasak jo, mažų politinių partijų vadovai rinkimuose ir Seime pavertino savo jėgas ir neįnaudojo geros galimybės sudaryti veiksmingą koaliciją.

„Dar nenutirpus sniegui, ketinu pareikšti savo poziciją dėl prezidento rinkimų, nes dabar tik rimtai analizuoju susidariusią politinę situaciją po naujos vyriausybės įsistatymo ir nesakau „taip“ arba „ne“ dėl savo kandidatūros iškelimo“, pasakė V. Adamkus.

Komentuodamas Lietuvos visuomeninio gyvenimo aktualijas, jis teigė, kad vyriausybė dabar turi „nepakartojamą progą“ įrodyti rinkėjams ir visiems žmonėms, kad yra būdų bei galimybių kovoti su korupcija, nesąžiningumu, mafija.

„Ši karta atvykęs į Lietuvą, jis Kauno apskrityje bibliotekai atvežė prieš 50 metų užsienyje leisto savaitraščio „Žiburiai“ visų egzempliorių komplektą.“

Per dvejus savaites viešnagė numatomas V. Adamkaus susitikimas su naujojo Aplinkos apsaugos ministro Imantu Lazdiniu, kuriame ketinama aptarti tolesnį gamtos apsaugos projektų vykdymą ir techninės paramos tiekimo galimybes.

Gen. prokuroro teigimu, jam niekas nesitūlė atsistatydinti — „nei Seimo pirmininkas, nei premjeras, nei prezidentas“, atsistatydinti jį paskatino sudėtinga kriminogeninė situacija bei Panevėžio įvykiai.

Kaip žinoma, teisėsaugos institucijos, įskaitant prokuratūrą, valstybės vadovų smarkiai kritikuotos už prastą darbą po to, kai panevėžietis verslininkas per Kūčias nušovė keturis jo turto prievartavusius reketininkus ir dar keturis sužeidė.

Vilnius, sausio 20 d. (BNS) — Generalinis prokuroras Vladas Nikitinas pirmadienį įteikė atsistatydinimo pareiškimą prezidentui Algirdui Brazauskui, iš dalies pripažindamas savo atsakomybę už sudėtingą kriminogeninę padėtį Lietuvoje.

„Tai padaryta mano asmeniniu apsisprendimu“, BNS korespondentui teigė prokuroras po pokalbio su prezidentu. V. Nikitinas nekommentavo susitikimo su A. Brazausku, tepasakęs, kad „pasikalbėjome filosofškai“.

Prokuroro nuomone, prezidentą sėkmingai Molotovo-Ribbentropo paktas, pažymėjo JAV lietuvių bendruomenės valdybos pirmininkė.

Vilniaus bažnyčiai provincijai — penkeri metai

Vilnius, sausio 18 d. — Šeštadienį Vilniuje buvo paminėtos Vilniaus bažnytinės provincijos 5-osios įkūrimo metinės ir Palaimintojo Jurgio Matulaičio mirties 70-osios metinės.

Vilniaus universiteto Senato posėdžiui salėje apie Vilniaus bažnytinės provincijos įkūrimą kalbėjo Vilniaus arkivyskupas metropolitas Audrys Juozas Bačkis, apie provincijos įkūrimą — prel. Jurgis Matulaitis — pasakojęs Genovaitę Gustaitę, Vytautą Brilių, MIC, Vilniaus arkivyskupijos istoriją išdėstė Jonas Boruta, SJ, Bažnyčios šiandienos problemas gvildeno Irena Eglė Laumenskaitė.

Konferencija-minijimas parėdė tokio turinio laiška popiežiui Jonui Pauliui II:

„Šventasis Tėve,

Konferencijos dalyviai, susirinkę Vilniaus universitete paminėti Vilniaus bažnytinės provincijos įkūrimo 5-ųjų ir Palaimintojo Jurgio Matulaičio mirties 70-ųjų metinių kreipiasi į Jus su sveikinimu ir padėka.

Viliams, kad Jūs meilę Lietuvai subrandins mūsų Bažnyčioje ne tik dėkingumą už Jūsų rūpestį ja, bet ir mūsų atskaitą jai — didesnę krikščionių bendrystę bei kasdienę meilę artimui. Prašome tam Jūsų palaiminimo.

Konferencijos dalyvių vardu Vilniaus Arkivyskupas Metropolitas

Audrys Juozas Bačkis

Vakare Vilniaus arkikatedroje arkiv. Audrys J. Bačkis aukojo šv. Mišias.

Bus sukurta „Švarių rankų“ programa

Vilnius, sausio 20 d. (BNS) — Vyriausybės posėdyje trečiadienį numatoma patvirtinti respublikinę komisiją „Švarių rankų“ programai įgyvendinti.

Ši komisija nagrinės pareigūnų piktnaudžiavimo tarnyba atvejus, teiks pasiūlymus premjerui ir vyriausybei, analizuos Seimo priimtus įstatymus, vyriausybės nutarimus, nagrinės piliečių skundus, straipsnius masinės informacijos priemonėse, kuriuose vardinami valdininkų kyšininkavimas, korupcija ir aplaidumas.

Komisijai, kurią sudarys V. daus reikalų bei Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministerijų, Muitinės ir Valstybės saugumo departamentų atstovai, pirmininkaus teisingumo ministras Vytautas Pakalniškis.

Asmuo, suteikęs tikslią informaciją, kur slepiasi pabėgę sužeistieji Panevėžio reketininkai, bus apdovanotas 15,000 litų premija. Apie tai galima pranešti telefonu Panevėžyje. Anonimiškumą policija garantuoja. Panevėžio policijoje pirmadienį sakė, jog kol kas reketininkų buvimo vieta lieka nežinoma. Įvykius „Svainijos“ parduotuvėje dabar tiria VRM grupė, vadovaujama kriminalinės paieškos valdybos vyresniojo komisaro Olego Mažukos.

V. Nikitinas sako, kad iš dalies imasi asmeninės atsakomybės už kritikuotas negeroves: „mano kėdėje sėdintis žmogus turi mokėti riteriškai pasielgti“.

Bill Clinton prisiekė antrą kartą

Vašingtonas, sausio 20 d. (Reuters-BNS). JAV prezidento Bill Clinton antroji inauguracija pirmadienį prasidėjo maldomis mažiau nei už mylios nuo Baltųjų Rūmų esančioje bažnyčioje, kurioje daugiausia lankosi juodieji amerikiečiai. Lydimas žmonos Hillary ir dukters Chelsea, B. Clinton atvyko į Metropolitan AME bažnyčią šiek tiek po 8 val. ryto. Ten jis prisijungė prie viceprezidento Al Gore ir jo šeimos.

Prezidentas Bill Clinton savo antrąją prezidento kadenciją pirmadienį pradėjo raginimu kurti naują, XXI amžiaus bendruomenės dviasia.

„Praeities uždaviniai lieka mūsų ateities uždaviniais: ar mes būsim viena nacija, viena

bendro likimo tauta, ar ne?“ inauguracinėje kalboje klausė B. Clinton.

B. Clinton, kurio pirmą kadenciją temdė Demokratų ir Respublikonų partijos Kongresginciai, kvietė susitaikymui. Jis sakė, kad vyriausybė laikui bėgant turi keistis. „Naujam amžiui reikia naujos vyriausybės, kuri nespręstų problemų už mus pačius, tačiau padėtų jas išspręsti, vyriausybę, kuri būtų mažesnė ir padarytų daugiau“, kalbėjo B. Clinton.

Prezidentas tik trumpai užsiminė apie tarptautinius reikalus, tačiau pažadėjo, kad JAV „stipriai remia taiką ir laisvę bei toliau gins nuo tamsių terorizmo ir griaunantiųjų jėgų“.

Ambasadorius A. Eidintas susitiko su JAV prezidentu

Vašingtonas, sausio 20 d. (Ambasados spaudos sk. — BNS) — Lietuvos ambasadorius Vašingtone dr. Alfonsas Eidintas dalyvavo JAV Valstybės Departamente surengtame diplomatų misijų vadovų su žmonomis priėmimo, kurį surengė JAV prezidentas Bill Clinton su žmona Hillary. Prištątas prezidentui Bill Clinton bei viceprezidentui Al Gore, ambasadorius pasveikino juos su išrinkimu vadovauti valstybei antrąją kadenciją ir priminė JAV prezidentui Bill Clinton, kad jis yra „lau-

kiamas svečias Lietuvoje“.

Ambasadorius buvo pristatytas Valstybės sekretoriui Warren Christopher bei būsimajai Valstybės sekretorei Madeleine Albright.

Pagal susiklosčiusią tradiciją, kitų valstybių bei vyriausybių vadovai nėra kviečiami dalyvauti iškilmingoje JAV prezidento inauguracijoje, joje bei kituose šioms iškilmėms skirtuose renginiuose Lietuvos valstybė atstovavo ambasadorius Alfonsas Eidintas.

Buvęs komjaunuolių vadas šantažuoja Lietuvos ir Baltarusijos valdžią

Vilnius-Minaskas, sausio 20 d. (BNS) — Buvęs sovietinio komjaunimo Lietuvos skyriaus CK sekretorius Valerij Makejev pagąsdino Baltarusijos valdžią prastu įvaizdžiu, jei jis negautų prieglobščio šioje šalyje.

„Atsisakymą suteikti politinį prieglobstį galiu neteisėtai suprasti ir aš, ir kai kurios politinės jėgos, remiančios prezidentą. Ne tik Baltarusijoje, bet pirmiausia Rusijoje“, pareiškė V. Makejev interviu BNS ir radijui „Svoboda“. Jis sakė, kad neigiamas sprendimas gali parodyti, jog SSRS garbintojo prezidento Aleksandro Lukašenko „žodžiai skiriasi nuo darbų“.

Verslininkai vienijasi kovai

Vilnius, sausio 20 d. (BNS) — Lietuvos verslininkai ir visuomeninės organizacijos raginami vienytis kovai su nusikalstamumu.

Pirmadienį Nacionalinės smulkios ir vidutinio verslo konfederacijos (NSVK) prezidentas Audrius Butkevičius ir UAB „Ekskomisarų biuras“ prezidentas Petras Liubertas išplatino kreipimąsi į Lietuvos verslininkus, visuomenines organizacijas ir visus neabejingus šalies piliečius, ragindami „vieningais veiksmais bandyti stabdyti klestintį nusikalstamumą“.

Kreipimosi autoriai pareiškė, kad įvertinę sudėtingą šalies kriminogeninę būklę ir vadovaujamiesi Konstitucine nuosavybės nelietiamumo nuostata, prisideda prie visuomeninės akcijos „Stabdyk nusikalstamumą“ ir remia „ryžtingą vyriausybės poziciją kovoti su nusikalstamais“.

Buvęs komjaunuolių vadas jau kurį laiką gyvena Minske ir prašo pilietybės arba politinio prieglobščio Baltarusijoje, teigdamas, neva Lietuvoje jam gresia persekiojimas. „Lietuvoje, atėjus į valdžią Vytautui Landsbergiui, susidarė tokia padėtis, kad pasilikti ten aš negaliu“, skundžiasi V. Makejev.

Prašymą suteikti prieglobstį prezidentui A. Lukašenko jis įteikė gruodžio 20 d. ir tikisi netrukus gausiąs teigiamą atsakymą.

Jo nuomone, politinį persekiojimą Lietuvoje įrodo gana dažni straipsniai, kurių antraštės — „Atsisakymo su nepriklausomybės priešais valanda dar ne išmėšė“ bei „Kaip gyvena buvę okupantai“.

Baltarusijos valdžia skyrė V. Makejev atskirą kambarį viename Minsko institutų bendrabutyje, tačiau jam trūksta valdžios dėmesio. „Per mėnesį niekas manęs nepaklausė, ką aš valgau, ar turiu pinigų“, guodžiasi buvęs komjaunuolių vadas.

Dėl savo saugumo V. Makejev nebūgštuoja. Pasak jo, per 1991 m. sausio įvykius jam į rankas pateko dokumentų, kurie kompromituoja daugelį Lietuvos politikų. Dabar tie dokumentai esą „padauginti, paslėpti daugelyje šalių ir bus paskelbti, jei man kas nors atsitiks“.

KALENDORIUS

Sausio 21 d.: Šv. Agnietė, kankinė (3 šmt.); Epifanas, Garsė, Rungailė.

Sausio 22 d.: Šv. Vincentas, kankinys (mirė apie 304 m.); Anastazas, Gaudentas, Aušrys, Skaistė. 1902 m. gimė dainininkė Vincė Jonuskaitė. 1921 m. Kaune įsteigtas Karo Muziejus.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

BALTYMŲ YRA NE TIK MĖSOJE

Kiekvienas gyvūnas sudarytas iš įvairių baltymų junginių, kuriuos lemia jo individualus genotipas. Visų žolėdžių baltymus iš žolės gamina specialios žarnyno mikrofloros bakterijos. Amino rūgštys, iš kurių susidaro baltymai, gyvulių ir augalų yra vienos. Kiekvieno baltymo molekulės struktūra priklauso nuo organizmo genetinio kodo, ląstelės, kurios sudėtyje jo yra. Žolėdžiai gyvūnai ir beždžionės, kurios minta vaisiais, perdirba savo organizme augalinių baltymų aminorūgštis ir suformuoja struktūras, tinkamas jų organizmui. Žmogaus organizmo „netobulumas“ tas, jog iš 23 aminorūgščių, kurios reikalingos baltymų sintezei, aštuonių negali susintetinti pati ir turi gauti jas iš maisto produktų. Tai vadinamos nepakeičiamosios egzogeninės aminorūgštys: triptofanas, leucinas, izoleucinas, lizinas, valinas, treoninas, metioninas ir fenilalaninas.

Nėra žinoma produkto, išskyrus kiaušinius ir pieną, kuriame būtų visos šios aštuonios aminorūgštys. Mėsoje, kurią priimta laikyti geriausiu baltymų šaltiniu, nepakanka triptofano, metionino ir valino. Ankštiniuose per daug lizino, bet trūksta metionino, grūduose – trūkstant lizino ir triptofano, užtat daržovėse šių aminorūgščių yra daug. Tik valgant įvairių maistą, organizmas gauna pakankamai baltymų. Todėl patiekalus iš grūdų galima derinti su ankštiniais (pupelėmis, žirniais, sojomis, lęšiais, pupomis). Metio-

nino trūkumą ankštiniuose kompensuos metioninas, esantis grūdų produktuose – miltuose, duonoje, o lizino trūkumą grūduose – ankštiniais. Taip organizmas iš įvairių šių produktų kompozicijos susintetins pilnavertį baltymą.

Mes įpratę, jog mėsa yra labai maistingas produktas ir kad ji organizmą aprūpina pilna vertiais baltymais, kurių nereikia sintetinti. Deja, yra ne visai taip. Mūsų virškinimo sistema baltymus (ir gyvulinių, ir augalinių kilmės) turi sušaldyti į atskiras aminorūgštis. Nė vienas gyvas organizmas nesisavina svetimo baltymo molekulių, o jas sintetina iš atskirų aminorūgščių.

Baltymų biologinė vertė priklauso nuo šių veiksnių: sunaudoto, pasisavinto ir išlikusio baltymų kiekio organizme. Svarbiausias pastarasis veiksnys – jis ir nusako baltymų biologinę vertę. Patį biologinę vertę lemia tinkamas aminorūgščių santykis. Labai svarbu įsisąmoninti, kad ne visada baltymų kiekis produktuose yra tiesiog proporcingas baltymų biologinei vertei.

Taigi žmogus gali maitintis vien augaliniiais, tačiau įvairiais produktais: vaisiais, daržovėmis, žolėmis, ankštiniais, sėklomis, grūdais. Šiuose produktuose yra visos aštuonios nepakeičiamosios aminorūgštys, iš kurių organizmas pasigamina baltymus.

Augalinis maistas yra labai vertingas – jis valo organizmą, stiprina sveikatą, gerina nuotaiką. „Sveikata“, Nr. 9

SAUGOKIME SAVO KVĖPAVIMO SISTEMĄ

Kvėpavimo (bronchopulmoninė) sistema yra mažiausiai apsaugota nuo aplinkos poveikio. Kvėpuojame tokiu oru, koks tuo metu yra mūsų aplinkoje. Aplinkos užterštumas vis didėja, todėl didėja ir sergamumas kvėpavimo organų ligomis.

Kliniškai kvėpavimo organų sistemos nepakankamumas pasireiškia dažniau (dažniau kaip 2 kartus per metus) ir ilgai trunkančiais ūminiais viršutinių kvėpavimo takų uždegimais, dažnai pasikartojančiais ūminiais bronchitais, ūminėmis pneumonijomis, jis esti ankstyvas ligos požymis, todėl didėja alerginių rinitų, sinusitų ir kt.

Kova su rūkymu ir aplinkos užterštumu yra svarbūs ir kol kas ne iki galo panaudoti bronchopulmoninės sistemos ligų profilaktikos rezervai. Be to, būtina didinti organizmo adaptacines, gynybines jėgas.

Būtina kvėpuoti pro nosį, o ne pro burną, ypač šaltu oru ir užterštoje, dulkelioje aplinkoje. Toks kvėpavimas iš dalies apsaugo bronchų gleivinę nuo šalto oro dirginančio poveikio, nuo dulkių, mikroorganizmų bei jų veiklos produktų. Šis apsauginis funkciją pagerina kaštytinis nosies gleivinės praplovimas šaltu virintu vandeniu ar 1 proc. valgomosios druskos tirpalu. Tokie praplovimai ypač tinka po darbo dulkelioje aplinkoje.

Dirgiantios medžiagos, pakliuvusios į bronchus, pasiskaidina, jei nesutrikęs refleksinis mechanizmas (čiaudulys, kosulys), bronchų mukociliarinis klirensas. Intensyvi plauti ventiliacija, kūno kultūra, pasivaikščiojimai, organizmą grūdinančios procedūros (pvz., apšilimai, dušas) didina atsparumą šaltui bei kenksmingai veikiantioms medžiagoms. Be šių

visų priemonių, negalima nepaminėti pastaruoju metu plačiai reklamuojamų bei vartojamų polivitaminų, mikroelementų svarbos. Vitaminai antioksidantai C, A, E stimuliuoja nespecifinį organizmo rezistentiškumą. Per parą suaugusiam žmogui reikia: vitamino A iki 3 mg, vitamino E – 20-30 mg, vitamino C – 500-600 mg.

„Sveikata“, 1996, Nr. 4

DAUGIAUSIA MIRĖ DĖL ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGŲ

Per devynis šiuo metų mėnesius Lietuvoje mirė 23,161 žmogus, arba 699-iais mažiau, nei per tą patį praėjusių metų laikotarpį.

Statistikos departamento duomenimis, pagrindinė Lietuvos gyventojų mirties priežastis buvo kraujo apytakos sistemos ligos – nuo jų mirė 17,608 žmonės arba beveik 55 proc. visų mirusiųjų. Palyginti su devyniais metais prieš tai, mirusiųjų mirė 1,919 žmonių daugiau nei gimė. Pernai per šį laikotarpį mirė 1,109 žmonėmis daugiau.

Natūralus gyventojų prieaugis per 9 mėnesius buvo neigiamas – mirė 1,919 žmonių daugiau nei gimė. Pernai per šį laikotarpį mirė 1,109 žmonėmis daugiau.

Natūraliai gyventojų šiemet padaugėjo Alytuje (328), Kaune (317), Šiauliuose (304), Panevėžyje (239), Marijampolėje (137), Klaipėdoje (106).

Gyventojų gimstamumas ir mirštamumas mažėjo Vilniuje (69) ir daugelyje rajonų.

Sausio-rugpjūčio mėnesiais iš viso Lietuvoje gimė 30,242 kūdikiai arba 1,469 mažiau nei pernai tuo pat metu. Per 9 šiuo metų mėnesius mirė 32,161 žmogus arba 659 mažiau nei pernai.

Spalio pradžioje Lietuvoje gyveno 3,709,100 gyventojų arba 2,7 tūkst. mažiau nei metų pradžioje. (BNS)

Prieš tai tris mėnesius natū-

Lietuviukai po Pirmosios Komunijos Palaimintojo Jurgio Matulionio misijos bažnyčioje, Lemonte. Kairėje (viršų) misijos kapelionas kun. Algirdas Paliokas, SJ.

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR PASAULYJE

KUNIGO MISIONIERIAUS H.J. ŠULCO SVAJONĖ

Vėlyvą vakarą „Kauno dienos“ redakciją paskambinęs Šv. Rožantiaus Karalienės Palaimono bažnyčios klebonas kunigas Krizantas Juknevičius, vadovaujantis Lietuvos salezietams, su džiaugsmu pranešė, jog iš Afrikos į savo gimtinę vėl atvyko kunigas misionierius Hermanas Jonas Šulcas.

Salezietų centro namuose Palaimone misionierius H.J. Šulcas „Kauno dienos“ žurnalistams papasakojo:

– Jau šeštą kartą po kelių dešimtmečių išsiskyrimo su Lietuva, aš vėl svečiuojuosi. Dabar atvažiavau kaip Lietuvos pilietis (man buvo atsiųstas pasas) ir nereikėjo vizos. Jau buvau Vilniuje, Alytuje, Praveniškėse, Rumšiškėse. Visur aukojau šv. Mišias už mielą kaimelį – Lietuvą, kur mano mama Elžbieta Mockutė-Šulc gimė prieš 82 metus Abakų kaime netoli Karlenos, Žemaitijoje. Gaila, kad mama vėl negalėjo atvykti gimtinę. Porą metų ji praktiškai dėl nugaros skausmų negalėjo vaikščioti ir Vokietijoje bendravo tik su televizoriumi. Tačiau ir ligos kankinama ji kovo mėnesį atskrido pas mane į Ruandą, kur netoli Rigelių miesto vėl atstatyta Jaunimo sodyba. Įsivaizduojate, nuo tų daugybės rūpestių (o Sodyboje net 100 nuo penkių mėnesių iki 20 metų vargšų benamių), mamytė neskauda nugaros, ji gali vaikščioti ir dirbti.

raiai gyventojų daugėjo.

Rugpjūčio mėnesį natūraliai gyventojų sumažėjo 231. Iš viso rugpjūčio gimė 3,004, o mirė – 3,235 žmonės. Tačiau per devynis mėnesius, palyginti su pernai, gimstamumas Lietuvoje sumažėjo. Per šį laiką sumažėjo ir mirtingumas.

Natūralus gyventojų prieaugis per 9 mėnesius buvo neigiamas – mirė 1,919 žmonių daugiau nei gimė. Pernai per šį laikotarpį mirė 1,109 žmonėmis daugiau.

Natūraliai gyventojų šiemet padaugėjo Alytuje (328), Kaune (317), Šiauliuose (304), Panevėžyje (239), Marijampolėje (137), Klaipėdoje (106).

Gyventojų gimstamumas ir mirštamumas mažėjo Vilniuje (69) ir daugelyje rajonų.

Sausio-rugpjūčio mėnesiais iš viso Lietuvoje gimė 30,242 kūdikiai arba 1,469 mažiau nei pernai tuo pat metu. Per 9 šiuo metų mėnesius mirė 32,161 žmogus arba 659 mažiau nei pernai.

Spalio pradžioje Lietuvoje gyveno 3,709,100 gyventojų arba 2,7 tūkst. mažiau nei metų pradžioje. (BNS)

Mama Ruandoje man didelis pagalbinkas. Beje, juodaodė Taima, kuri su kitais Sodybos auklėtiniais prieš trejus metus viešėjo ir Kaune, tapo mano dešiniąja ranka. Ji dabar likusi namuose tvarko, prižiūri Sodybą. Man smagu, kad Afrikoje vėl galiu padėti vargšams (Vokietijos žmonės Sodybos atstatymui paaukojo vieną milijoną markių).

Bet čia kasdien vėl iš pasulų žudomi nekalti žmonės. Po holožudiskos kovos Ruandoje iš 36 liko tik 12 salezietų misionierių. Kiekvieną dieną manęs beginklio irgi tyko mirtis... Dabar vis daugiau galvoju apie Lietuvos jaunimėlio sodybą būdų įkurti panašią kaip Ruandoje Jaunimo sodybą. Čia galėtų gyventi ir dirbti Lietuvos našlėliai. Jeigu mes steigume ekologiskai švarų ūkį, materialinę pagalbą suteiktų Vokietija. Jau lyg viskas sutarta, apgalvota. Reikia tik gauti įvairius leidimus. Galvoju, kad šiai minčiai pritaris ir Palaimono bažnyčios klebonas kunigas Križantas Juknevičius, SDB, vadovaujantis Lietuvos salezietams...

Tik tris dienas viešėjau Kaune, nes jau rugpjūčio viduryje turiu grįžti atgalios. Kaune stengsiuos susitikti su kuo daugiau savo mielų bičiulių. Jeigu su kuo nors nespėčiau pasimatyti, siunčiu nuosirdiems kauniečiams pačius nuosirdžiausius linkėjimus!

SEMINARAS KAIŠIADORYSE

Gruodžio 6-7 d. Kaišiadorių vyskupijos Katalikiškosios veiklos centre prasidėjo seminaras „Pasauglio žvaigždės“, kuriame dalyvauja tikybos ir etikos mokytojai, gydytojai, Vaikų teisių apsaugos tarnybos darbuotojai. Paskaitas pasauglių lytinio ugdymo klausimais skaitė Lietuvos Šeimos centro vadovė Nijolė Liobikienė. Seminaro dalyviai buvo mokomi, kaip sudominti pasauglius, paskatinti juos atviram pašnekesiui bei savianalizėi, geriamam individualybės ir kūno suvokimui.

„Pasauglio žvaigždės“ programa sukurė ir sėkmingai pritaikė prof. Hanna Klaus iš JAV. Profesorė lankėsi ir Lietuvoje, kur parengė grupę žmonių, savarankiškai ėmusių plėtoti šią programą. „Pasauglio žvaigždės“ programa akcentuoja abipusę pasauglių ir suaugusiųjų atsakomybę. Per seminarus mokoma, kaip supažindinti pasauglius su

Nuotr. Vytauto Kasniūno natūralaus šeimos planavimo metodo esmę, seksualumo problemomis, pauglių lytinio santykių pradžios atitolinimo galimybėmis bei kitais aktualiais brandos ir ugdymo klausimais. Seminaro dalyviai, išklause 30 valandų paskaitų ciklą, gauna atitinkamus pažymėjimus.

BŽ, 1996.12.16

SV. KAZIMIERO DRAUGIJOS SUKAKTIS

Lapkričio 30 dieną, lygiai prieš 90 metų, Kaune įvyko pirmasis viešas Šv. Kazimiero draugijos susirinkimas. Kauno Tarpdiecezinėje kunigų seminarijoje minėjimas šia proga surengė Lietuvos katalikų mokslo akademija, Katalikų Teologijos fakultetas VDU ir Kauno Tarpdiecezinė kunigų seminarija.

Pagrindinis Šv. Kazimiero draugijos tikslas buvo švietėjiška veikla. Per 36 savo gyvavimo metus draugija išleido per 740 įvairių žanrų knygų. Beveik ketvirtadalis jų sudaro grožinė literatūra. Šv. Kazimiero draugija turėjo savo knygynus Kaune, Vilniuje, Telšiuose, Vilkauskėje ir kitose Lietuvos vietovėse, rūpinosi pradžios mokyklų ir kitų švietimo įstaigų steigimu, aktyviai veikė ir lenkų okupuotame Vilniuje, Seinuose bei Suvalkuose, kur 1938 metais lenkų valdžios buvo uždrausta. Šv. Kazimiero draugijos veikla sovietinė valdžia nutraukė 1940 metais, o visą jos turtą perdavė LTSR valstybinei leidyklai. Draugijos leidiniai, kaip makulatūra, atiduoti Petrašiūnų popieriaus fabrikui.

Minėjimą konferencija įvokacija pradėjo kun. dr. L. Zarembo, SJ. Vytauto Didžiojo universiteto (VDU) destrytojas kun. Artūras Jagelavičius, apžvelgdamas draugijos veiklą, pastebėjo, kad po spaudos draudimo laikotarpio Katalikų Bažnyčia Lietuvoje aktyviai rėmė švietėjiškas organizacijas lėšomis ir darbu. „Šv. Kazimiero draugija paliko ryškų pėdsaką kultūriniam ir švietėjiškam tarpukario Lietuvos gyvenime“.

– pažymėjo prelegentas. VDU doktorantė literatūrologė A. Zimnachaitė priminė Šv. Kazimiero draugijos ištakas, atkreipė dėmesį į tokių iškilų asmenybių, kaip kan. J. Tumo-Vaižganto, kun. A. Jakšto-Dambrausko ir kitų, vaidmenį, plėtojant draugijos veiklą. Šv. Kazimiero knygyno darbuotojai ir šios draugijos knygų sandėlio vedėjas J. Petronis pasidalijo prisiminimais apie draugijos dirbusius žmones. Mindaugas Bloznelis pranešime „Šv. Kazimiero draugijos veiklos savitumas“ teigė, kad draugijos veikla davė pradžią Lietuvos katalikų mokslo akademijai. Apie draugijos reikšmingą materialinę bei dvasinę veiklą žinojo bei ją laimino popiežiai Pijus X ir Pijus XI. Arkivyskupas S. Tamkevičius sakė, jog Šv. Kazimiero

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$95.00 Foreign countries \$110.00 Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629.

Mazinant pašto slaidas, pakvitatimai už gautas prenumeras nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, pažymima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto

JAV	metams	1/2 metu	3 mėn.
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant i Lietuvą:			
(Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00		
Užsakant i užsienį			
oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausio redaktorė - Danutė Bindokienė

Administratorius - Ignas Budrys

Moderatorius - kun. Viktoras Rimdalis

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiužiamos, gavus prašymą kiti nora skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

draugijos išleistos knygos turėjo įtakos, pasirenkant kunigystę. Pasak jo, šios knygos kėlė dvasingumą, įstrigo atmintyje kaip geros ir įdomios. Minėjimas-konferencija baigėsi Kauno valstybinio choro, vadovaujamo prof. P. Bingelio, koncertu. „Bažnyčios žinios“, 1996.12.16

RELIGINIŲ KNYGŲ PARODA

Lapkričio 27 dieną Kauno apskrities Viešosios bibliotekos filiale atidaryta čekų religinių knygų paroda, kurioje ekspozuojama 340 per pastaruosius dvejus metus Čekijoje išleistų maldynų, teologinių veikalų, albumų, religinių kalendorių bei kitokios religinės ir dvasinės literatūros. Paroda surengta Čekijos Respublikos ambasados Lietuvoje bei šios šalies kultūros ministerijos iniciatyva. Parodos atidaryme dalyvavo Čekijos Respublikos ambasadorius J. Jeslinkova, Čekijos kultūros ministerijos atstovė Lietuvoje J. Balsienė, tos pačios ministerijos meno ir knygų skyriaus vedėjos pavaduotoja J. Petrova, Katalikų Teologijos fakulteto Vytauto Didžiojo universiteto dekanas kun. V. Vaičiūnas, Kauno apskrities Viešosios bibliotekos direktorius A. Samėnas, broliai pranciškonai, reformatų bendruomenės atstovai, apskrities kultūros skyriaus darbuotojai, visuomenė.

Prieš parodos atidarymą surengtoje spaudos konferencijoje Čekijos ambasadorius Jeslinkova pažymėjo, kad vienas iš parodos tikslų skatinti ekumeninį dialogą tarp krikščioniškų konfesijų. Pasak jos, 1993 metais Čekijoje įsteigta krikščioniškosios kny-

gos leidejų sąjunga, o šiais metais Prahoje įvyko pirmasis tarptautinis religinių knygų leidejų ir pardavėjų suvažiavimas. Čekijos kultūros ministerijos darbuotojai papasakojo apie krikščionybės ištakas, raidą, įtaką Čekijos kultūrai. Kalbėdami apie krašto religinę padėtį, svečiai pastebėjo, kad šiuo metu Čekijoje jaunimo dėmesys Bažnyčiai yra sumažėjęs. Didžiausias jaunimo religingumo pakilimas buvo praėjusio dešimtmečio pabaigoje, kai Katalikų Bažnyčiai Čekijoje vadovavo kardinolas F. Tomaškas, kuriam priskiriami žodžiai: „aš remiu jaunimą, o Katalikų Bažnyčia – tautą“.

Kaune knygų paroda veikė iki gruodžio 27 dienos. Knygų parodos taip pat bus surengtos Klaipėdoje, Panevėžyje, Šiauliuose. Vėliau knygas planuojama perduoti būsimajai Čekijos Respublikos ambasados Lietuvoje bibliotekai, kuria galės naudotis Lietuvos dvasininkai, katechetai, studentai ir visi, besidomintys dvasine literatūra.

„Bažnyčios žinios“, 1996.12.16

• **Raseiniai.** Per Raseinių bažnyčioje aukojamas šv. Mišias neigiamas žmonės klebonas Gintautas Jankauskas atkreipė susirinkusiųjų dėmesį į Ligonų sakramento prasmę bei jo teikiama pagalbą. Jis pastebėjo, jog „sielos ramybė lengvina ir kūno skausmus“.

DR. ALGIS PAULIUS ORTOPEDINES LIGOS CHIRURGIJA

1185 Dundas Ave., Elgin, IL 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, D.D.S., P.C.

4647 W. 193 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwest un-to
diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už
priešmą kainą. Pacientai priimami
absoluciai punktualiai. Susitarimai
(kalbėti angliskai) tel. 708-423-82 8

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3000 W. 95 St. Tel. (708) 423-6191
Valandos pagal susitarimą
Pirm. 3v.p.p. 7v.v. antr. 12:30-3v.p.p.
trečd. uždaryta, ketv. 1-3v.p.p.
penktid. ir šėtd. 9v.v. - 12v.p.p.

LINAS A. SIDRYS, M.D.

Oftalmologas/Akių Chirurgas
6000 S. Ridgeland Ave.
Chicago, IL 60629
708-436-0822
4140 W. 92nd St.
312-735-7700

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS

DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
160 E. Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. – (312) 337-1280

Cardiac Electrophysiology, Ltd.

6122 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 312-436-7700

RIMGALDAUS NEIKAS, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja
Kab. Chicagoje uždaryta
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 898-6161
Valandos pagal susitarimą

KAB. TEL. (312) 471-3300

VIDAS J. NEIKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60622

DR. L. D. PETREKIS

DANTŲ GYDYTOJA
6006 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 898-6085
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIŽNAS, M.D., D.C.

Specialybė – Vidaus ligų gydymas
Kaltaba Lietuviškai
6167 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 696-7795

ARAS ŽILIOSA, M.D.

INDRĖ RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
(630) 827-6000
3825 Highland Ave., Tower 1, Suite 3C
Downers Grove, IL 60515
(630) 495-6120

KURDŲ NEPRIKLAUSOMYBĖS VILTYS

ZENONAS PRŪSAS

Mes, lietuviai, patys išskentėje didesniųjų kaimynų okupacijas ir skriaudas, esame jautresni ir kitų tautų persekiojimams, trukdymui joms gyventi nepriklausomą gyvenimą. Todėl rodėm ir teberodome daug simpatijų mažai tautai, neturinti savo valstybės: 24 milijonus kurdų yra pasidalinusios keturios valstybės: Turkija (12 mln.), Iranas (6 mln.), Irakas (4,5 mln.) ir Sirija (1 mln.). Šie visi kurdai gan kompaktiškai gyvena Kurdistanio teritorijoje. Čia jie gyvena jau daugiau, negu 2400 metų: jau apie 400 metų prieš Kristų kurdai su naikino Ksenofono dešimties tūkstančių armiją. Amžių eigoje kurdai bandė sukurti pastovią valstybę, bet taip ir nepavyko. Tik 1920 metais, sugriuvus Osmanų imperijai, britai ir kiti Vakarų sąjungininkai jau buvo sutikę su Kurdistanu valstybės sukūrimu, bet tam griežtai pasipriešino Turkija, Iranas, Irakas ir Sirija. Jie tarp savęs ir pasidalino Kurdistanio teritoriją. Pusę kurdų pasiėmė turkai, o kitoms trims valstybėms teko likusieji. Visose pradžioje nutautinimo politika ir diskriminacija. Dėl to maždaug nuo 1925 metų prasidėjo partizaninio pobūdžio sukilimai, kuriems dėl labai kalnuotos teritorijos buvo geros sąlygos. Viagi jie labai daug kainavo kurdams. Pavyzdžiui, per Irako-Irano karą 1980-1988 metais buvo išžudyta apie 400,000 kurdų, tarp jų daug moterų ir vaikų.

Kurdų persekiojimas tebesitęsia. Pavyzdžiui, Turkijoje kurdų kalba ilgą laiką buvo uždrausta įstatymais. Neleido kurdams turėti savo politinių partijų: galima buvo priklausyti tik turkų politinėms partijoms. Buvo uždraustos tautinės kurdų organizacijos ir neleidžiama netgi dėvėti tautinių drabužių. Neleido turėti laikračių ir leisti knygas kurdų kalba. Specialūs teismai baudė kalėjimu už „kurdiskumą“. Kurdams tebera tvirtinama, kad jie esą turkai, tik kalba kiek kitokia kalba. Jie buvo viliojami keltis iš Kurdistanio ir turkiais apgyventas provincijas, kur jiems buvo suteikiamos tos pačios privilegijos, kaip ir vietiniams turkams. Ši

priemonė buvo iš dalies sėkminga: daugelis nuo tautos kamieno atitrūkęs kurdų nutautėjo, ypač miestuose. Bet ne visi. Daug kurdų išsimokslino ir, baigę Turkijos universitetus, sudarė tautiškai susipratusias kurdų inteligentijos branduolių. Per tai kurdų tautinė savimonė padarė didelę pažangą, ypač per praėjusius 20 metų, ne tik Turkijoje, bet ir kitose, kurdus valdančiose, valstybėse. Po truputį pradeda dingti gentių mentalitetas, kur pirmoje vietoje dažnai buvo ne kurdų tautos, bet savo genties gerovė. Daugiau pradeda galvoti ne tik apie kurdų autonomijas, bet ir apie nepriklausomą susijungusį Kurdistaną.

Siek tiek vilčių buvo susilaukta, pasibaigus Golfo karui Irake. Kuriai vykstant, kurdai sukilo prieš Saddam Husseiną šiaurinėje Irako dalyje, o musulmonų šiitų sekta pietinėje dalyje. Abu sukilimai buvo žiauriai numalšinti Husseinio armijos likučių jau kuriai pasibaigus, panaudojant ir nuodingas dujas. Buvo sunaikinta apie 4,000 kurdų kaimų ir nužudyta apie 100,000 žmonių. Norėdami išvengti mirties, Irako kurdai pradėjo masiškai bėgti į Iraną ir į Turkiją. Tai sugėdino Vakarų sąjungininkus. Buvo įsakytas Irakui palikti kurdus ramybėje ir uždrausta Irako lėktuvams skraidyti virš 36 paralelių, atseit, į kurdų apgyventą teritoriją. Buvo sukurta kurdų autonominė zona ir praveisti rinkimai. Balsai pasidalino beveik lygiai tarp dviejų partijų: Kurdistanio Demokratinės partijos (KDP), gavusios 45,5% balsų, ir Patristinės Kurdistanio unijos (PUK) – 43,8% balsų. Karštą vasaros dieną balsavo tarp 80 ir 90% kurdų. KDP vadą yra garsaus kurdų laisvės kovotojo Molla Mustafa Barzani sūnus Masoud Barzani, kuris daugiau remiasi gentių vadais, atstovaujantiais kalnuose gyvenantiems kurdams. PUK vadą Talabani daugiau remiasi miestų gyventojais ir viduriniąja klase. Kai Barzani yra daugiau linkęs pasitenkinti tik autonomija, Talabani siekia visai nepriklausomo Kurdistanio. Abi partijos pasidalino valdžią, bet greit prasidėjo trynimasis, iš dalies dėl to, kad ekonominės sąlygos buvo tiesiog nepakankamos. Vakarų blokada galiojo visam Irakui, taigi ir kurdų autonominei zonai, todėl negalėjo būti normalios prekybos su užsienio valstybėmis, tik kontrabanda. Dėl to dauguma

kurdų zonos pramonės įmonių turėjo uždaryti. Be to, Husseinai irgi uždėjo blokadą kurdų autonominei zonai. Žemės ūkis turėjo atsikurti labai primityviomis sąlygomis, bet ir tą patį menką derlių rudenį atimdavo įsiveržusi Husseinio kariuomenė. Kurdai turėjo gyventi pusbadžiu ir daugiausia pasikliauti Vakarų teikiama humanitarine pagalba.

Vyko ir asmeniniai ginčai tarp vadų. Barzani laikė save heroiško tėvo įpėdiniu ir galvojo, kad tik jis vienas turis vadovauti kurdų išlaisvinimo sąjūdžiui. Jis labai nepasitiki Amerika: mano, kad per Irano-Irako karą JAV valstybės sekretorius Kissingeris išdavęs jo tėvą ir esąs kaltas už tėvo mirtį. Dėl to jis apsisprendė „parduoti savo sielą velniui“ ir susidėjo su Husseinu, kad sunaikintų Talabani. Prasidėjo pilietinis karas tarp Barzani ir Talabani šalininkų. Nors ir remiamas Husseinu, Barzani kol kas daug nelaimėjo ir gal iš dalies prarado kurdų pasitikėjimą. Laikiniai laimėjo tik Husseinai: jie okupavo dalį kurdų teritorijos.

Pradeda įsikišti ir JAV: ji pasisiūlė suorganizuoti konferenciją, kad išspręstus šį kurdų vadų ginčą ir sudarius planus dėl tolimesnės kurdų ateities. Gal per tai bus labiau įtvirtinta Irake kurdų autonomija, kuri gal bus užuomazga nepriklausomo Kurdistanio sukūrimui. Kai kas laiko reikšmingu įvykiu, kad 1996 metų rugsėjo mėnesį JAV paleido 44 atominės raketas į Iraką, kad jį nubastų už karinius kurdų užpuolimus. Tai rodytų, kad Kurdistanio problema greit neišnyks. Kiti rodo, kad pagsėjimai paspartinti veiksmų Turkijoje ir padidėjęs susidomėjimas kurdais tarptautinėje žiniasklaidoje.

Turkijos kurdų nepriklausomybės ateitis yra gal kiek miglotesnė. Žiaurus partizaninis karas ten vyksta jau 13 metų, prisiėdams didelę dalį Turkijos kariuomenės. Turkija naudoja gana žiaurias priemones, bet Vakarai yra linkę nepasiteikti, nes Turkija yra NATO narė. Parama kurdams partizanams ateina daugiausia iš Sirijos, kuri nesugyvena su Turkija, ir iš 500,000 kurdų išeivių Vakarų Europoje, daugiausia susispietusių Vokietijoje. Kurdų išeiviai gal ateityje suvaidins svarbią rolę Kurdistanio išlaisvinimo kovoje. Turkija taip pat pradeda susipykti ir su Irakui: ji yra daug kartų bombardavusi Iraką Kurdistanio pasienius. Irakas tai laiko savo suverenumo pažeidimu. Taigi, Kurdistanas darosi tarptautinės reikšmės neramumų židinys.

Legendarinis Stelmuzės ąžuolas, seniausias Lietuvoje.

DARBU ARPRŪPINS TUKSTANČIUS ŽMONIŲ

Bendra Lietuvos ir JAV uždarų akcinė bendrovė „Šiaulių skrydis“, laimėjusi tarptautinį konkursą, į Šiaulių laisvąją ekonominę zoną (LEZ) per pirmuosius 20 metų ketina investuoti 523 mln. litų. Bendrovė pradės įgyvendinti Šiaulių LEZ verslo planą, kai vyriausybė pripažins ją LEZ valdytoja. Toks pasiūlymas vyriausybei jau pateiktas.

Komisijos pirmininkas Šiaulių miesto meras Alfredas Lankauskas informavo, kad pagal verslo planą per pirmąją veiklos dešimtmetį reikės įsisavinti 125 hektarus zonos teritorijos, investuoti joje 203 mln. litų ir sukurti 9,000 darbų vietų.

Antrajame etape, po 7-15 metų, bus investuota 150 mln. litų, po 15-20 metų – dar 168 mln. litų. LEZ teritorijoje numatoma sukurti 22,500 darbo vietų.

UAB „Šiaulių skrydis“ buvo vienintelė firma, dalyvavusi tarptautiniame konkurse Šiaulių LEZ geriausia verslo planui ir zonos statutui parengti bei steigėjų grupei parinkti. Š.m. sausio 9 d. komisija paskelbė, jog bendrovės pateiktas medžiaga įvertinta 223,44 balais iš 300 galimų. Galutinį vertinimą pateiks vyriausybė.

„Šiaulių skrydis“ partneriai, įgyvendinant LEZ verslo planą

– JAV investicinis fondas „Baltic Fund“, turintis didžiausią „Šiaulių skrydis“ akcijų paketą, bendrovės konsultantas iš JAV – „The Service Group“ bei svarbiausias investuotojas ir partneris, perstant Šiaulių oro uostą – bendrovė „Philips“. (Elta, 01.10)

VYTAUTAS LANDSBERGIS, POPULIARIAUSIAS 1996 M. ŽMOGUS

Seimo pirmininką Vytautą Landsbergį populiariausiu 1996 metų žmogumi išrinko laikraščio „Vakarinių naujienų“ skaitytojai. Vytautui Landsbergiui šio dienraščio skaitytojai pirmenybę atidavė jau ketvirtą kartą.

Antroje vietoje liko krepšininkas Arvydas Sabonis, trečia – šiametis sėkmingas Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas, ketvirtasis – bankininkas Gediminas Žmogutis, penktasis – poetas Justinas Marcinkevičius.

Anksčiau Vytautą Landsbergį populiariausiu metų žmogumi „Vakarinių naujienų“ buvo paskelbusios 1989, 1990, 1991 metais. Tris kartus – 1992, 1993 ir 1995 metais – populiariausiu žmogumi buvo išrinktas Algirdas Brazauskas, o 1994-aisiais populiariausias buvo Justinas Marcinkevičius. (Elta, 01.03)

Naują lapą verčiant

Danutė Bindokienė

Sausio 20 d. buvo prisaukiantas 42-asis JAV prezidentas, kurio paskirtis bus įvesti valstybę į trečiąjį tūkstantmetį. Tai nemažas prestižas, užtikrinantis prezidentui ypatingesnę vietą Amerikos istorijos puslapiuose. Nenuostabu, kad labai aštriai kovėsi priešrinkiminėje kampanijoje ir daug pastangų dėjo tiek Respublikonų, tiek Demokratų partija, besistengdama laimėti rinkimus. Laimė šį kartą nusisypsojo demokratui Bill Clinton.

Inauguracijos iškilmių sukurys bent valandėlei buvo galima užmiršti rūpestius ir darbus, kurie laukia prezidento sprendimų. Tos kelios iškilmingos priesaikos minutės visos tautos, be abejo, šį kartą galbūt viso pasaulio, akivaizdoje, po to naujojo (tiesa, nelabai naujo, nes juk tai jo antroji kadencija) prezidento žodis, su dėmesiu išklaudytas ir draugų, ir priešių – tai vienas žviesiausių taškų valstybės gyvenime.

Stebėdami iškilmes Vašingtone, ypač įvairius priėmimus, pokylis, galime beveik su Jono Biliūno Juozapata suktis: „Kiek ponų, kokie visi gražūs...“ Juk buvo sukvietusios šios minios – vieni, atsilieję, uždėję auksą rinkimines kampanijos metu, kiti už įdėtą darbą, kad būtų išrinktas demokratų kandidatas, dar kiti – kad to reikalauja „geras tonas“. Buvo nemažai ir tokių, kurie galbūt ateityje galės pasitarnauti, jeigu ne pačiam Bill Clintonui, tai bent jo partijai, tad vertinga juos turėti savo šalininkų tarpe.

Galbūt didžiausią dovaną prezidentas gavo dar prieš inauguracijos iškilmes – praėjusią savaitę, sausio 15 d., kai Izraelio ministras pirm. Benjamin Netanyahu ir palestinietis prezidentas Yasser Arafat po ypač kieto „ragų surėmimo“, kuris tęsėsi labai ilgai, netikėtai padavė vienas kitam ranką ir susitarė dėl Hebron vietovės. Netanyahu pirmą kartą po to, kai perėmė Izraelio valdžią nuo pasalūno kulkos žuvus premjerui Yitzhak Rabin, sutiko nusileisti ir prižadėjo grąžinti užimtą Hebron palestiniečiams. Bill Clinton vyriausybė ir jis pats dėjo daug pastangų, kad taika įsiviešpatuotų Viduriniuose rytuose. Netanyahu ir Arafat susitarimas negalėjo ateiti patogesniu metu.

Yra gerų žinių ir iš Europos. Vilčių, kad konfliktas Serbijoje išsprendės be didesnio kraujo praliejimo, teikia prezidento Slobodan Milošević nuolaidės tonas. Po dviejų

mėnesių nuolatinių serbų protestų Belgrade ir tarptautinio spaudimo, praėjusį antradienį rinkimų komisijos pagaliau sutiko pripažinti, kad trylikoje miestų savivaldybės rinkimus laimėjo opozicija. Per daug džiaugtis dar gal ankstyvu, bet žingsnis žengtas reikiama linkme ir, reikia manyti, ilgainiui nesutarimai išsprendės.

Bill Clinton inauguracijos proga gali jausti pasitenkinimą ir dėl Newt Gingrich nesėkmės. Kaip žinome, Respublikonų partijai laimėjus daugumą Kongrese, Gingrich vadovaujamas Kongresas kurį laiką prezidentui tikrai „lipo ant kulnų“ – statė užvaras jo programoms, bloko naujų įstatymų priėmimą ir knaisiojosi ne visai švarioje Clinton praeityje, iš mažiausio kurmiarausio statydamas aukščiausius kalnus. Ilgainiui pasirodė, jog „juokiasi puodas, kad katilas juodas“ – Newt Gingrich taip pat pakliuvo į politinį „karštą vandenį“. Tiesa, jo nusizengimas galbūt iš esmės nėra jau toks didelis, bet demokratui iš tos adatos kelis veiksnius prikalbė. Nors Gingrich ir buvo perrinktas Respublikonų pirmininku Kongrese, bet jo politinė daina greičiausiai sudainuota, nes vis tiek yra nusikaltę įstatymams ir bus dėl to baudžiamas.

Inauguracijos išvakarėse net 60 proc. amerikiečių pasisakė patenkinti prezidento veikla – nepaisant jo charakterio minusų, žmonės mano, kad Bill Clinton yra geras prezidentas, tad tikisi sėkmingų būsimų ketverių prezidentavimo metų. Nėra abejonų, kad už visų pozityvių laimėjimų slepiasi daug sunkumų.

Šalia kitų galimų problemų rikiuojasi ir Rusija. Jai su naujai perrinktu prezidentu nepasisekė. Boris Jelcinas, pusmetį negalėjęs užimti savo pareigų, po sėkmingos širdies operacijos jau buvo tiek pasveikęs, kad grįžo į Kremlį ir pradėjo tvarkytis. Deja, po maždaug dviejų savaitų Jelcinas vėl atsidūrė ligoninėje, o opozicija, su aukštų pareigų netekusiu gen. Aleksander Lebed priešakyje, reikalauja, kad Rusija turi turėti stiprią vadą, ne paliepusį seniai. Tačiau nei Jelcino šalininkai, nei priešai nesitiki, kad jis sava valia pasitrauks iš prezidento vietos, nepaisant sveikatos stovio. Juk ir prieš operaciją ilgą laiką buvo slepiama, kad prezidentas turi rimtų problemų. Rusijos konstitucija, kurios praeisimą ir priėmimą prieš trėjus metus prižiūrėjo pats Jelcinas, suteikia jam labai daug galių ir beveik neduoda galimybių pašalinti iš pareigų.

UŽSIENIO LIETUVIŲ ATEITIS

5 DR. VYTAUTAS BIELIAUSKAS

I ateitį žvelgti

Peržvelgus praeitį, išanalizavus dabartį, mėginkime žvelgti į ateitį; ir savo, ir Lietuvos. Artimoji ateitis, kuri yra čia pat, atrodo, mums didesnių pasikeitimų nežada. Lietuvoje dabar vykę rinkimai atneš politinius pasikeitimus, davę naują vyriausybę su naujomis kryptimis. Tikėjime, kad ši nauja vyriausybė vykdys programas, kurios sustiprins krašto ekonomiką, stabilizuos bankų sistemą, sustabdys korupciją ir garantuos individų bei įstaigų apsaugą nuo kriminalinio elemento. Reikia tikėtis, kad bus skiriama daug dėmesio socialinėms programoms, ugdarbių

pakėlimui, kaimų sumažinimui, sveikatos apsaugai ir t.t. Nauja vyriausybė turės didžią darbą dirva. Kol kas nematau galimybių, kad greit bus rasta laiko rūpintis užsienio lietuviais. Tikrai svarbu, kad daugiau dėmesio būtų skiriama tremtinių grįžimui iš Sibiro ir iš kitų „ledo žemių“.

Laukti, tai nereikia sėdėti, rankas sudėjus. Mūsų užduotis tebelieka ta pati: lietuvius išlaikymas ten, kur mes gyvename. Ją išlaikyti reikia ir sau, ir savo vaikams, ir savo vaikams. Su tuo bus surištas ir mūsų įstaigų, organizacijų bei centrų išlaikymas. Vadinasi,

mūsų domiosios širdys ir rankos negalės būti uždarytos. Tačiau lietuvybės išlaikymui ir tiesimui užsienyje reiks kiek pakeisti savo strategijas. Galimas dalykas, kad mums teks peržiūrėti savo organizacijas: kai kurios gal turės baigti savo egzistenciją, nes jos savo darba yra atlikusios ir tebegyvena vien gražia praeitimi. Taip pat mums reikia jau dabar sustiprinti pastangas ir įtraukti jaunimą į lietuvišką veiklą. Vyresnioji karta yra daug dirbusi lietuvių bei čia, ir Lietuvoje, bet ji jau nyksta. Pamažu jau matome tuos pačius žmones ir bendruomenes, ir fondus, ir tarybos ir parapijas. Kai kur vyksta vietų ir kėdžių rotacija, bet veidai lieka tie patys, nors jie jau su daug raukšlių, žilais plaukais arba visai be jų. Mieste, kur gyvena yra įsisteigę „Metalinis klubas“, kurio nariai turi turėti savyje metalo – juo daugiau, tuo geriau, t.y. metalo dantys,

metalo sanariuose, metalo ausyse, metalo lazdose ir t.t. Kartais atrodo, kad ir mūsų organizacijų vadovybė iš lėto artėja į tokius „metalinius klubus“, kuriuos reikia gerbti, bet jų vieton reikia naujų žmonių. Ligi šiol mes taip buvome užsiėmę savo organizaciniu darbu, kad net užmiršome ruošti būsimas kartas darbo perėmimui. Jaunesniųjų darbuotojų mums ne tik trūksta, bet jie nėra paruošti darbui sklandžiai testai. Gal reiktų baigti mūsų jaunųjų veikėjų kritiką, ypač kad jų lietuvių kalba šlubuoja, o stengtis juos priimti į darbą tokius, kokie yra. Manau, greit ateis laikas, kai mūsų bendruomenės pasidarys dvikabes, jei norės išlikti (jau ir dabar tokių yra). Be abejo, kalba yra labai svarbi tautinės kultūros išlaikymui ir reikia skatinti ją išlaikyti, bet nereikia užmiršti, kad turime daug tvirtų profesionalų ir mokslininkų, kurie yra čia gimę, augę ir kuriems lietuvių

kalbą išlaikyti yra sunkoka. Jie mums labai reikalingi, daug gali padėti. Dirbdami lietuviškus darbus, jie ir savo kalbą atgaivins, ir į savo šeimas garsins. Ateis laikas, kad mes turėsime labai palankiai žiūrėti į tuos, kurie ne tik lietuviškame veikime dalyvauja, bet yra stipriai įsijungę į savo krašto politiką. Iš tikrųjų nėra jokio konflikto tarp mūsų lietuviškumo ir, sakysim, amerikietiško ar kanadiškumo. Š. Amerikoje visi turi teisę didžiulius savo etnine kilmę ir gali duoti įnašą kraštui, kuriame gyvena, ir Lietuvai. Savo gyvenamuose kraštuose gerai įsitvirtinusiems, pakėlus balsą už Lietuvą, visi politikai daug greičiau atkreips dėmesį.

Ateis laikas, kad mes turėsime ir daugiau lietuvių kilmės žmonių JAV Senate ir Kongrese. Ten, jie galės už Lietuvą kalbėti anglų kalba. Pažvelkime gi į mūsų spaudą,

kuri seka laiko pulsą. „Draugas“ jau mėgina duoti savo laidas anglų kalba ir, reikia tikėtis, kad šie bandymai sėkmingai baigsis. Mūsų LB „Bridges“, jaunųjų redaguojamas, jau yra tapęs mėnesiniu leidiniu anglų kalboje, kurio populiarumas didėja ir tarp lietuvių, ir tarp mūsų kaimynų bei draugų. Mūsų ateitis yra jaunimas ir, kaip jau minėjau, reikia laukti, kad jaunimas ras bendradarbiavimą su Lietuva, kuris gal bus net geresnis, negu mūsų. Mums nereiktų nusiminti, kad kai kurie, o gal ir daugumas mūsų negalėsime daug įnešti į besitęsiantį Lietuvos atgimimą.

Mes gi tą įnašą esame davę – užauginame vaikus, kurie gali mūsų darbą tęsti: tik reikia atidaryti duris ir leisti jiems dirbti.

Per paskutinius dešimtį metų aš turėjau progos dėstyti Vilniaus ir Kauno universitetuose studentams, kurie dabar

yra profesoriai. Galiu pasakyti, kad mes galim didžiulius darbščius, energingus, aukštos inteligencijos Lietuvos akademinių jaunimui. Kai kurie jų jau perima vadovaujančias vietas universitetuose, o kiti už 5-10 metų jau pradės perminti tautos vadovybę. Jie pastatys Lietuvą lygiagrečiai su kitomis skandinavų ir Vakarų Europos tautomis. Lietuvos jaunūčiai akademikai, studijuodami nešildomose auditorijose ir dažnai įstebėjus, yra užsigrūdinę ir išvystę didesnius protinius polėkius, negu kai kurie jų vienmečiai Vakaruose.

Tai ten yra visa ateitis, kaip ir čia. Ir jie ten, dirbdami su mūsų jaunimu iš čia, nulems, kuriais keliais Lietuva nueis po to, kai nei mūsų čia, nei senųjų sovietiniais laikais išaugintu, Lietuvoje nebus.

(Pabaiga)

POKALBIS SU KAUNO VICEMERE

Vincė Vaidevutė Margevičienė

Kauno miesto vicemerė Vincė Vaidevutė Margevičienė vėlyvą praėjusių metų rudenį lankėsi Čikagoje kartu su Vytauto Didžiojo universiteto prorektorium (dabar rektorius) Vytautu Kaminsku ir universiteto krepšinio rinktinė, kuri žaidė su įvairiomis JAV kolegijų krepšinio komandomis. Pokalbį su viešnia maloniai sutiko padaryti dr. Tomas Reimikis. Dėl nenumatytų kliūčių šio pokalbio spausdinimas kiek užsitęsė, tačiau jis tebėra ne mažiau aktualus šiandien, kaip prieš mėnesį. Redakcija.

— Išsivijia yra gerai informuota apie centrinę Lietuvos valdžią ir jos procesus, tačiau gyvenimas vyksta ne tik Vilniuje, bet ir kiekvienoje miestelyje bei mieste. Ne per seniausiais įvyko savivaldybių rinkimai — tai plotmė, kuria mes čia, Amerikoje, vadiname vietinę valdžią. Apie vietinę valdžią Lietuvoje, deja, nedaug žinome, todėl šiandien mums ne tik malonu, bet ir svarbu apie tai pakalbėti su tos vietinės valdžios pareigūne, Kauno miesto mero pavaduotoja Vincė Vaidevutė Margevičienė. Tikimės, kad Jūs galime vadinti Kauno miesto vicemerę, nors oficialiai esate mero pavaduotoja?

— Taip. Lietuvoje daug kas taip mane ir vadina. O daugelis net pajaukia, kad mano vardas yra Vincė Vaidevutė, tai sako — Vincėmerė, atseit, vicemerė...

— Kaip Jūs patekote į šias pareigas?

— Esu išrinkta oficialiuose rinkimuose į Kauno miesto savivaldybę. Aš atstovauju Politinių kalinių ir tremtinių politinei organizacijai. Ejoje į savivaldybės rinkimus koalicijoje su Tėvynės sąjunga ir Lietuvos konservatoriais. Iš 41 Kauno miesto Tarybos nario turime daugumą — 20 žmonių: 14 Tėvynės sąjungos/konservatorių ir 6 Politinių kalinių ir tremtinių sąjungos atstovai.

— Išsivijios skaitytojų būty smalsu sužinoti Jūsų pagrindinius biografinius duomenis.

— Esu gimusi pakeliui į Sibirą. Mano tėvelis buvo Lietuvos savanoris, Vyčio Kryžiaus kavalierius, gydytojas, vaikų chirurgas, dr. Vincas Kaupas. Tėvelis buvo vienas tų gydytojų, kurie atliko rusų kareivio skrodimą — Jūs žinote tą bylą dėl rusų kariuomenės įvedimo į Lietuvą 1940 metais. Tada rusai kaltino lietuvius, kad nužudė vieną raudonarmietį. Mano tėvas, kaip gydytojas-ekspertas, pasakė, kad tai buvo savizudis, jokių būdu nenužudytas Lietuvos kareivių ar politiko žmogaus.

Mes su mama pragyvenome Sibire 12 metų, nes tėvelis tuoj po tremties mirė. Aš baigiau keturias klases rusų mokykloje;

1960 m. mes su mama grįžome į Lietuvą. Apsistojeime pas mamos broį Vilniuje. Ten aš baigiau vidurinę mokyklą ir Vilniaus universitetą, kuris tuo metu vadinosi Vinco Kapsuko universitetu. Mano specialybė yra generika. Esu pradėjusi studijas Medicinos fakultete, bet buvo nepaprastai sudėtinga, nes mes tik dviese gyvenome...

Baigia biologijos studijas ir mano diplomą yra „biologas-biologijos ir chemijos dėstytojas“.

— Kaip atsitiko, kad patekote į politinės veiklos sferą?

— Tuoj po Atgimimo labai aktyviai įsijungiau į Sąjūdžio veiklą. Baigusi universitetą, pradėjau dirbti ontologijos klinikoje. Ten ir įsijungiau į Sąjūdžio darbus. Kai pradėjo kurtis Politinių kalinių ir tremtinių sąjunga, pradėjau dalyvauti jos veikloje. Aktyviai dalyvavau, kaip ir daug kitų kauniečių, parvežant tremtinių palaikimą iš Sibiro. Aš taip pat parsivežiau savo tėvelio palaikimą.

Veliau, kai mes susikilom ir tapome politine organizacija, aš tuoj įsijungiau į ją veiklą. Taip galvojau tada, taip manau ir dabar, po rinkimų, tos nuomonės laikysiuosi ir ateityje: mums vis dėlto reikia kažką suvienyti visas jėgas, kad būtume vieningi, visi kartu. Dėl to ir eja į politiką.

— Dabar eikime prie konkretesnių klausimų. Norėčiau pradėti politinę savivaldybių struktūrą ir jų funkcijų apibrėžimą. Pagal dabartinį įstatymą, kokia yra savivaldybės teisinė padėtis ir užduotys?

— Labai norime būti tikrais šeiminingais, bet, kadangi šeiminingas neturi pinigų, kažkas tuos pinigus duoda ar paskolina, tai labai sunku šeiminingauti. Mes labai stengiamės — ką pajėgiame ir galim, tą padarom. Mūsų miesto meras yra prof. Vladas Petkevičius, konservatorių partijos žmogus. Tai tikrai rimtas, išmanantis savo darbą, nepaprastai inteligentiškas ir turintis gerai išvystytą humoro jausmą žmogus. Šiaip savivaldybėje sunku dirbti, nes centrinė valdžia, galima sakyti, supančioja — mes dėl to labai pajėgi, ir vis labiau iš mūsų atimamos kai kurios funkcijos. Daug atėmė apskrities suformavimas, mes nebegalėjom patys tvarkyti net miesto žemės, nes žemėtvarka perėjo į apskritį.

— Sakėte, kad Jūsų autobiografija yra gan griežtai apibūdinta centrines valdžias? O iki kokių laipsnių tą autobiografiją turite? Kokie specifiniai Jūsų darbai, numatyti įstatymų, ką Jūs konkrečiai atliekate?

— Konkrečiai mūsų darbas — tai miesto ūkinis darbas. Mes turime teisę nuomotai kai kurias patalpas, galime suformuoti žemės sklypą, bet ji vis tiek paskui tvirtina apskritis; turime teisę savo mieste kažką statyti, daryti, keisti. Pvz. šiuo metu Kaune statome didžiausią visose Baltijos valstybėse vandens valymo stotį. Statome naują, didelį Čiurlionio tiltą per Nemuną. Stengiamės daugelį pastatų apšildyti, juos atnaujinti, žinoma, mums rūpi miesto gražinimas, priežiūra.

Didžiausias mūsų rūpestis, tai nuosavybės grąžinimas. Praktiškai apie 80 proc. tokios nuosavybės buvo kaip tik Kaune. Dėl tos nuosavybės žmonės yra susierzinę, nepatenkinti, nes vieniems galima atstatyti turta, kitų turtas pražuvo.

— Ar patis miestas nustato

nuosavybės atstatymo taisyklės?

— Taip. Jeigu tvarkingi dokumentai ir laiku pristatyti, Kauno miesto valdyba balsuodama atstato nuosavybės teises į turta, žinoma, jeigu tas turta šiuo metu yra laisvas, neužimtas, arba ten gyvenantys žmonės sutinka su kompensacija, kurią paskiria valstybė, tuomet turta grąžinama savininkui.

— O kokios Jūsų funkcijos kultūros ir socialinėse sferose?

— Mes darba Kauno mieste esame padalinę šešioms komitetams, kurių paskirtis formuoti politiką tais klausimais. Trys pirmieji komitetai yra: socialinės rūpybos, sveikatos apsaugos ir ekologijos-sporto-svietimo bei mokslo. Tai tuos tris komitetus aš lyg prižiūriu. Jie yra mano darbo srities.

Kiti trys komitetai yra: miestui ūkiui, biudžetui ir ekonomika bei savivalda. Tai įstatymų priėmimas savo miestui. Tuos tris komitetus tvarko meras. Mano darbas yra daugiau kultūros srityje. Mieste turime nemažai kolektyvų. Mes prižiūrime jų programas, ką jie pajėgūs duoti miestui, ką ketina parodyti. Pagal jų paduotas paraiškias, skirstome biudžetą, atrenkam, kas galėtų būti geriausia, paskatinam dirbti.

Mūsų mieste yra apie 8 ligoninės, 5 didelės poliklinikos, kurios yra mūsų sveikatos apsaugos komitetui pavaldžios. Taigi vel tenka rūpintis, kad joms užtektų medikamentų, kad ligoniams kasdien užtektų pavalgyti...

— Bet biudžetas ateina iš Vilniaus? O jeigu jis nėra išpildomas? Ką tuomet darytė?

— Taip, biudžetas ateina iš Vilniaus. Ką darome? Va, taip ir skurdamas. Šiuo metu Kauno miesto metinis biudžetas buvo paskirstytas Seimo, kuris priima biudžeto įstatymą. Kauno miestui buvo paskirta 300 milijonai litų. Tačiau šiuo metu nebegauame 30 procentų.

— Kaip tą skirtumą išlygtinai?

— Žiūrime, kas svarbiausia. Mes, kaip gairininkai — ten, kur dega, ten gesinam. Svarbiausia, žiūrime, kad būtų mieste kasdien išepta duonytė, laiku atvežtas pienukas kam reikia, kad ligoniai gautų būtiniausių medikamentų ir tada, aišku, nukentėję reikalingi, nukentėję, pvz. statyba. Pastaruoju metu emėms labai drastiško žingsnio. Turėjome labai gražią, puikiai, pagal tarptautinius standartus, įrengtą, vaikų infekcinę ligoninę. Matėme, kad nepajėgime tos ligoninės išlaikyti vien vaikų, nes, ačiū Dievui, nebuvo tiek daug infekcinių susirgimų. Susiglaudėm, sukrastėme ten ir susaugusius dėl to, kad reikėtų apkūrenti 3 aukštų pastatą, kuriame buvo suaugusių infekcinę ligoninę.

— Kadangi biudžetinių požiūriu esate surišti su Vilniaus, ar Jūsų nuomone, nereikėtų siekti, kad savivaldybės pačios turėtų teises tam tikrus mokestius rinkti ir tokiu būdu problemas galėtų realiai spręsti su turimomis lėšomis?

— Jūs labai teisus. Mes apie tai seniai kalbam. Juk patis žodis savivaldybė reiškia savivaldą, o dabar jos lyg ir nėra. Daug vilčių dedame į naująjį Seimą, kuris, kaip pradedame nuolatini darba po Naujųjų metų, turės daug įstatymų keisti, nes gyvenimas juda ir priekį greitai, negu būna sukuriami įstatymai.

— Jūs, kaip miesto savivaldybė, neturite ypatingos įtakos ir kontrolės, sakykime, nusikalstamumui tvarkyti?

— Juridškai, ne. Dėl to, kad net savivaldybių policija, kuri turi tokį vardą: savivaldybių policija...

— Ar ji atskira nuo Vidaus reikalų ministerijos?

— Ne, ji yra pavaldi ministerijai, o ne miestui. Čia ir atsiranda problema. Visa policija mieste, kaip ir visa kita, yra pavaldi ne miestui, tik vadina „savivaldybės“. Tegaliame bendradarbiauti, besitardami dirbti, net neturime įtakos juos valdyti, jiems įsakyti.

— Jeigu atsiranda neteisėtas policijos vadovas, ar neturite galimybės jo pakeisti?

— Ne. Mes neturime jokios galimybės, su mumis net niekas tuo reikalu nesitaria. Tik mums labai patinka: Kauno mieste turime ir viršininką Aleksonį, ir savivaldybių policijos p. Kaminą. Jie yra kultūringi, išsilavinę žmonės, mes labai gražiai sutariame, bendradarbiaujame. Konservatoriai paskelbė tokį šūkį: „Stabdyk nusikalstamumą!“ Tam skiriama daug pastangų. Labai glaudžiai su mumis dirba pirmasis vidaus kariuomenės pulkas, kurs yra Kauno mieste. Kareiviai labai veiksmingai kovoja su nusikalstamais, jie daug mums padeda.

— Norėčiau tam kiek pasukti kita kryptimi. Mums įdomus Jūsų požiūris į šeimines ir Lietuvos lietuvių bendravimą. Kaip Jūs apskritai vertinate dviejų krantų santykius? Kokias problemas matote ir ką dar galėtumėte padaryti, kad iš tikrųjų būtų vieninga, integranti tauta, ne „mes ir jūs“, o mes visi?

— Mūsų šaknys tos pačios. Mes visi lietuviai ir turime būti drauge. Dabar mes perkame butus grįžtantiems tremtiniams ir dažnai susidaro nuomone, kad tik jie ten labai nuokriauš. Bet čia, susitikus, pabendraus su Jumis, pradėjau galvoti, kad galbūt ir čia, nors žmonės gražiai, turtingai gyvena, vis tiek jiems reikia Lietuvos. Mus neturi skirti vanduo, nors jis labai didelis. Turime stengtis, kad vel būtume visi drauge, ne tik šventi akimirkomis, kai susitinka viso pasaulio lietuviai pasportuoti, padainuoti, pašokti tautinius šokių.

Besilankant „Draugo“ redakcijoje ir vyr. redaktorė patvirtino, kad Lietuvių Bendruomenės apylinkės nori remti kurią savivaldybę. Aš labai norėčiau, kad apie tai būtų rimtai pasvarstyta. Reikia daugiau dirbti su miesto savivaldybe, ne tik su artimaisiais, bet su giminingais. Reikia daugiau bendradarbiauti su miesto valdžios atstovais-savivaldybe, bet ne su centrine valdžia. Gal tuo būdu taptume labiau pažįstami, atviresni, vien kitus labiau suprastume.

— Kaip Jūs įsivaizduojate tokį žmonių su žmonėmis bendravimą? Karitatyvinė veikla šiuo metu yra gan gerai išvystyta. Reikia pagalbos mūsų kultūrinėi veiklai, nes mums greičiausiai tautiškas. Esame lyg praradę savo misiją užsienyje, kai Lietuva atgavo nepriklausomybę. Ką mes galėtume padaryti, kad prie to bendradarbiavimo prisidėtume?

— Pirmiausia, naudodamiesi proga, labai noriu padėkoti. Politinių kalinių ir tremtinių sąjunga daug kartų gaudavo dideles sumas iš užjūrio lietuvių. Tai reali ir svarbi pagalba, už kurią esame labai dėkingi.

Norėčiau, kad daugiau lietuvių iš užsienio galėtų atvykti į mūsų miestą. Savivaldybė galėtų pasirūpinti, kad jie pakeliautų po Lietuvą, pamatytų visą kraštą, ne tik giminių namus. Galbūt, daugiau pamatę ir patyrę, išsivijios lietuviai ir mums parodys, ką galėtume dar padaryti. Iš šios kartais geriau matyti, kiti švilgins. Ypač

norėtume, kad atvyktų daugiau jaunimo, susipažintų su mūsų jaunimu. Gal būtų galima atvežti kai kurias parodas į Ameriką, pvz., iš Vėlnių muziejus... Bendrai dirbant, daug kas įmanoma.

— Sklandu nuomone, kad daug pagalbą, siunčiamos į Lietuvą, kažkur „nubyra“, patenka ne į tas rankas. Ar gali žmogus pasitikėti, kad parama naudingai tikrai ji pasieks?

— Manau, kad dabar jau galima pasitikėti, ypač dirbant su savivaldybe. Mes turime tokias programas, kurios labai veiksmingos. Tai būtų svarbi pagalba, nes naudingai turime labai daug, o taip pat ir nuokriaušų vaikų. Jūs žinote, kad per 50 metų buvo labai sužalota lietuvių siela, protas. Kartais pasitaiko, kad parama, kuri skiriama vaikui, pasima praeigę tėvai, todėl savivaldybė labai kontroliuoja ir prižiūri, kad tas neatsitiktų. Vytauto Didžiojo universitetas jau yra paruošęs nemažai socialinių mokslų magistrų, kurių dauguma kaip tik dirba mūsų savivaldybėje. Su jų pagalba aprūpinami vaikai.

— Yra skurdžiai gyvenančių, bedarbių, su mažomis pensijomis ar jų visai negaunančių žmonių, koks savivaldybės vaidmuo su ta visuomenės grupe?

— Mūsų socialinės rūpybos skyrius yra suregistravęs pagyvenusius, vienišus žmones, kuriems reikalinga pagalba, priežiūra. To skyriaus darbuotojai lanko senesnius žmones, atneša maistą, prižiūri, kad būtų laiku sumokėta nuoma — tai atskaitoma iš pensijos. Kurie visai nepajėgūs savimi pasirūpinti, prigludžiami senelių namuose. Yra tokių, kurie savo senus tėvus atveža, padeda prižiūrėti darus ir palieka. Mes ir jais rūpinamės.

— Kokias pagrindines reformas norėtumėte matyti, kad įgalintų savivaldybės būti šeiminingais savo mieste?

— Pirmiausia reikėtų padaryti, kad išrinktų savivaldybės narių kadencija būtų ilgesnė. Prieš pradėdant veiksmingai dirbti, reikia apsižiūrėti, ką turi savo ūkyje, kam vadovauji, ką keisti, ką daryti. Man reikėjo apie pusantros metų, kol susipažinau su savo darbu. Kai jau apsiiranti ir pradėti gerai dirbti, ateina naujas žmogus — ir vel iš pradžių. Užuoat dvejų metų, turėtų būti ketveri. Seimo ir savivaldybių rinkimai turėtų banguoti kas dveji metai, tai Seimas turėtų progtis dirbti ir su vienu, ir su kita savivaldybe — būtų mažiau nesukalbijimo.

Miestas turėtų patį reguliuoti mokesčių sistemą. Mes patys turėtume turėti teisę padidinti ar sumažinti mokestius. Tikime, kad gal Seimas leis Čiurlionio tiltą padaryti pirmuoju apmokamu tiltu Lietuvoje. Taip būtų bent kiek iplaukų. Džiaugiuosi, kad jau priimtas Konstitucijos pakeitimas — bus galima parduoti žemę. Žmonės vis abejoja ir bijo daryti tokį žingsnį — gali vienas keistis, gali vel — emė atimti, dėl to neateina turtingi, nenori rizikuoti ir statyti.

— Kaip su mero rinkimais? Dabar meras priklauso nuo savivaldybės tarybos. Ar manote, kad tai gera sistema, ar reikėtų eiti į kitokią?

— Kai kuriuose kraštuose merą renka miesto gyventojai. Tai yra geriau, nes jis turi platesnes galimybes. Kadangi meras ir vicemeris išrenkami 4 tarybos nario, tai jie labiau priklauso nuo savivaldybės. — Ačiū už įdomų pokalbį. Tikimės, kad Kaunas ir Čikaga, kaip antriniai miestai, galės „susisusirauti“. Gal apie tai galėtų rimtai pagalvoti ir klausimą pasvarstyti LB Vidurio vakarų apygarda...

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

ELEKTROS
(VEDMAI—PATARYMAI)
Turku Chicago miesto leidimą.
Dirbu užmiesy. Dirbu greitai.
garsiakalbi ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUSPUSIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS,
IR GYVYBES DRAUGAS.
Agentas Frank Zapols ir Of. Mgr. Audas
S. Kana kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3889 1/2 West 98th Street
Tel. (708) 434-8884
(312) 591-8884

J & S CONSTRUCTION
„Shingle“ stogai ir visų rūšių
apkalimai (siding): medžio,
aluminis ir kt. Turku darbo
draudimą. R. Janasuskas,
tel. 708-686-2888

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO
MAŠINAS, SĄDYTVUUS,
SILDOYO SISTEMAS,
VIRKYKLAS, ORO VENTILUUS.
H. Deokys
Tel. 773-585-8824

Darbdavams, sąžiningas norintis
vyras su patirtimi norintis DĄSO,
dėdė **PLYTSLES, VALO** butus,
rūkus. Pulkis rekomendacijos.
Tel. (773) 436-4876

Privatūs mokymai grofii fortapi-
joms bei salotoms, muzikos teorij-
jos, džazo improvizacijos pagrinda-
mis (lietuvių ir anglų kalbomis).
Tel. 773-364-8888

Galiu prižiūrėti vaiką
savo namuose
Tel. 773-927-9056

REAL ESTATE

GREIT
PARDUODA
RE/MAX
REALTORS
(773) 586-5858
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

• Parkit ir parduoti
• Greitas ir sąžiningas pataravimas
• MLS kompiuteris FAX pagalba
• Nuosavybių įrašavimas vėliau
• Paskaita ir parduodame namus
• Apartamentus ir žemę
• Pateikiamas nuotraukos

HELP WANTED

Reikalinga vid. amžiaus
moteris prižiūrėti 1-1/2 m. ir
2 mėn. mergaites, gyventi
Barrington, IL, padėti namų
ruošoje ir maisto gaminiame.
Turi mokėti susikalbėti angliškai. Atskiras kambarys,
gera alga, kas antra savaitė
laisva. Skambinti vakarais
Cintarui: 847-382-4850.

IEŠKO DARBO

Moteris ieško darbo.
Gali prižiūrėti vaikus, ligonius,
senelius ir gyventi kartu.
Tel.: 773-436-0143

U.S. SAVINGS
A public service of this newspaper

Pranas Zundė KAZYS BIZAUSKAS

1893-1941

Dviejų tomy monografija. I t. - 323 psl., II t. - 430 psl.
Plačiai aprašoma K. Bizausko gyvenimas ir veikla
diplomatiniame tarnyboje. Gaunama DRAUGE.

Papigintai — 6 dol. už knygą
Su persiuntimu — 8 dol.

Illinois valstijos gvy. prideda „State sales tax“ - 0.53 dol.

Vilius Pėteraitis LIETUVIŠKAI ANGLIŠKAS ŽODYNAS

Apie 30,000 žodžių. 579 psl.

Gaunamas DRAUGE. Kaina-20 dol.

Su persiuntimu 22.50

Illinois gvy. prideda State sale tax 1.75 dol.

V. Baravykas ANGLŲ-LIETUVIŲ KALBŲ ŽODYNAS

Redagavo a. Laučka ir A. Dantaitė

Apie 30,000 žodžių ir posakių. 590 psl.

Gaunamas DRAUGE. Kaina-20 dol.

Su persiuntimu 22.50

Illinois gvy. prideda State sale tax 1.75 dol.

NAUJA KASETĖ

„ŠIRDIES DAINA“

Išleista Paivaletis choro London, Ont. Kanada

Gaunama „Drauge“

Kaina 11 dol. Su persiuntimu 13 dol.

LAIŠKAI

AR RŪPĖJO ŠALPA ARTIMUI?

Klausantis vienos dienos radijo programos, teko išgirsti to, ko neskelbiama per Amerikos radijo laidas. Ten buvo kalbama, kaip kai kurie žmonės sutiko Naujuosius metus Vilniuje, Kaune ir kituose miestuose. Lietuvos korespondentė nupasakojo apie Vilniaus linksmybes, nuotykius sutinkant Naujuosius metus. Norint dalyvauti sušėrimuose reikėjo mokėti 50-400 litų už įėjimą į sales. Taip pat buvo skelbiama, kiek buvo išgerta šampano ir stipriosios. Be to, buvo užsiminta ir apie moteris, prisidėjusias prie pasilinksminimo. Neturint savųjų, buvo galima užsisakyti...

Kyla klausimas, ar Lietuvos turtingieji yra tokie beširdžiai, kad leidžia didžiules pinigų sumas lėbavimui, kai tuo tarpu yra tūkstančiai žmonių, nesudrįsčių „galo su galu“, pvz., seneliai, tremtiniai, buvę partizanai bei tėvų nustumti vaikai.

Atrodo, kad turtingiesiems visiškai nerūpi alkstantis ar mažai pasiturintis žmogus! Kur dingio Dievo meilė artimui, moralinis gyvenimas? Ar Lietuvos korespondentė neturėjo nieko geresnio ir šviesesnio pranešti, išskyrus turtingųjų puotavimą? Nemanau, kad Lietuva yra taip žemai smukusi? Yra dar daug gerų žmonių. Ar nereikėjo korespondentei pranešti apie suteiktą džiaugsmą seneliams ir vaikams našlaičiuose? Reikėjo paminėti apie geradarės žėimas, kurios, turėdamos savo vaikus, dar priglaudžia našlaičius, arba tuos Lietuvos bei geradarės iš Amerikos, Kanados, Australijos ir kitų kraštų, kurie savo aukomis nušluosto riedančias ašaras?

Antanas Pauzuolis
Chicago, IL

KUR GI TEISYBĖ?

Į mano laiška („Draugas“, Nr. 249), žodžių „groti“ ir „skambinti“ vartojimo tema Petras Palys („Draugas“, Nr. 7) atsakė, kad esu „pasiklydęs tarp grojimo ir skambinimo“, ir toliau teigia „L. Raga tenka patikinti, jog visais muzikos instrumentais, neįsiskiriant ir fortepijono, – grojama. Angliškai – play, vokiškai – spielen, ir t.t.“.

Tegul anglosaksai ir vokiečiai žaidžia tenisą, „žaidžia“ kortomis, smuiku, pianinu. Mes lietuviai žaidžiame tenisą, lošiame kortomis (jeigu azartiniai, iš pinigų), žaidžiame kortomis (jeigu poilsiai, pramogai), grojame smuiku, skambiname pianinu.

Jeigu dar neaišku, žiūrėkite Juozo Vaišnio, SJ, paruoštoje „Praktinė lietuvių kalbos vartoseną“ knygoje, psl. 134-135. Kur mūsų kalbos žinovai, kurie kalbos barbarizmo temomis pa-

Pedagoginio lituanistikos instituto vadovybė su mecenatais kalediniame pobūvyje gruodžio 14 d. Iš kairės mecenatė Zuzana Juškevičienė, rektorius prof. Jonas Rakauskas, direktorė Stasė Semėnienė, stovi mecenatas Vytautas Janulaitis, lektorė Milda Šatienė ir mecenatas Vincas Žemaitis.

be sustojimo? Neateidami man į pagalbą, palieka mane vieną ne tik save, bet ir lietuvių kalbos ginti.

Leonidas Ragas
Itasca, IL

NEBEŽEISIU GOOFIE!

Jonas Daugėla savo laiške „Gatvinės žurnalistikos pavyzdys“ pergyvena, kad mano komentare „Lietuvos aide“, palyginau Walt Disney charakterį Goofie su prezidentu B. Clintonu.

Straipsnio tema buvo JAV begėdiškas elgesys Kinijos atžvilgiu, ypač kai prezidentas kritikavo prez. Bush už jo švelnumą, kinų valdžiai sistemingai naikinant Tibetą žmones – panašiai, kaip anais laikais, Stalinas naikino mūsų tautą. Po rinkimų B. Clinton pradėjo sistemingai pataikavimo politiką, per kurią Kinija pelno apie 30 milijonų dolerių į metus (iš Amerikos deficito) ir šiuo metu perka karinę stominę techniką iš Rusijos už tuos pinigus.

Tuo pat metu, kai Clinton dar kartą nusileido komunistų Kinijai, Walt Disney įmonės nutarė išleisti filmą apie Dalai Lama. Kinijos valdžia pagrasino, kad ši nukentės, jei nesutiks filmo gaminimą nutraukti. Pagirdamas Walt Disney firmą už šį principingą žingsnį, panaudojau jį pagrindinį charakterį, Peliuką Miki, kaip komentaro herojų, kad jis drįso atsistoti prieš genocidą. O JAV prezidentą, palyginau su Goofie (kitu Walt Disney charakteriu).

Daug komentatorių Amerikoje ir svetur taip švelniai neatleido Clinton'ui. Bet J. Daugėla yra teisus. Tai yra įžeidimas. Sutinku. Daugiau nebežėisiu Goofie!

Povilas Žumbakis
Chicago, IL

LAIKAS IŠMESTI KOMISARUS

Nuo pat sovietinių okupacijos laikų mums įgriso iki gyvo kaulo komisarai, kad galėtume pakartoti ispanų priežodį: „Kas eina su vilkais, išmoka ir staigti“. Jau vien tik tai jų pavadinimas yra mums visiems atstumiantis ir jokiu būdu nepriimtinas.

Nepriklausomos Lietuvos laikais (1918-1940 m.) policijos vado titulas skambėjo gražiau, švelniau ir niekam jokio baimės jausmo neįkvėpė.

Ar ne laikas laisvai Lietuvai nusimesti sovietiškus bjaurius skarmalus?

Stasė Semėnienė
Chicago, IL

AR „LIETUVIŲ BALSAS“ NEPRIKLAUSO UŽSIENIO LIETUVIŲ SPAUDAI?

Š.m. sausio 17 d. „Drauge“ skyryje „Čikagoje ir apylinkėse“ yra dėmesio vertas pranešimas:

„Gera žinia. JAV LB Kultūros tarybos skelbtas naujų prenumeratorių vajus užsienio lietuvių spaudai prateisimas iki sausio 31 dienos. Dar galite užsiregistruoti „Drauge“, „Darbininką“, „Dirvą“, „Eglutę“, „Bridges“, „Lithuanus“ gerokai piginta kaina.“

Žinant sunkias finansines sąlygas užsienio lietuvių spaudai išlaikyti, reikia tik pasidžiaugti ir pasveikinti JAV LB Kultūros tarybą už tokį užmojį, naujų prenumeratorių piginta kaina vajaus paskelbimą.

Tačiau minimųjų laikraščių tarpe pasigenda „Lietuvių balsas“. Ar tai tik neapžiūrėjimas, ar JAV LB Kultūros Taryba nežino, kad jau daugiau kaip 10 metų Čikagoje leidžiamas „Lietuvių balsas“ yra plačiai skaitomas, populiarus ir skaitytojų mėgstamas laikraštis. Tą patvirtina laikraščio spausdinami skaitytojų laiška.

„Lietuvių balsui“ finansinė parama ne mažiau reikalinga, kaip ir kitiems laikraščiams. Juk kiekvieno laikraščio ar žurnalo uždarymas yra išvijos kultūrinis nuosmūkis.

Tikiu, kad JAV LB Kultūros taryba atkreips dėmesį į šias mano pastabas.

Dr. Leonas Kriaučiūnas
Lemont, IL

TURIME TEISĘ PASIRINKTI

1996.X.4 laidoje, laiškų skyriuje skaitau įdomų A. Repšienės laiška – „Nežinojimas, neapibrėžtumas ar bloga valia?“ Skaitau ir stebiuosi, niekas iki šiol neatsakė, nepaaiškino apie Lietuvių Bendruomenės „bloga valia“. Taigi, bandysiu aš tai atlikti.

LB Lemontė įsikūrė 1961 metais ir iki šiol veikia. Visus tuos metus ji ruošė Lietuvos švenčių minėjimus, gegužines, pokylius. Tradicija tapo metinė gegužinė, kuri visus tuos metus būdavo sekmadienį po darbo dienos savaitgalio. Taip ir liko, taip mes visi ruošiamės tai šventei. Jau antri metai reiškiamas nepasitenkinimas, nes tai yra Šiluvos atleidų metas. Gaila, kad 1962 metais apie tai nebuvo pranešta, o dabar ši gegužinė yra mūsų bendruomenės tradicija. Jos pradžia 12 val., tęsiasi iki vakaro, ir aš esu įsitikinusi, kad, norintieji abiejuose renginiuose dalyvauti, gali tai be jokių abejonių atlikti. Kodėl yra šiuo atveju minimas Lemontas, bet ne kiti lietuvių telkiniai?

Mes čia gyvename 34 metus, ar mes būdami lietuviai turim važiuoti į Marquette Parką, kuriame niekada negyvenome? Ar mes neturime teisės švesti visų švenčių savo telkinyje? Ar ne laikas pagalvoti, kad mes gyvename demokratinėje krašte ir turim pasirinkimo teisę?

Baniūtė Kronienė
Lemont, IL

NETIKĖJAU, KAD YRA TIEK GERŲ ŽMONIŲ

Esu sulaukusi brandaus amžiaus, atkeliavusi iš Lietuvos. Per visą tą laiką esu mačiusi ir šilto, ir šalto, bet niekada netikėjau, kad galima sutikti tokių nuostabių žmonių, kuriuos galima pavadinti „Artimo meilės idealistais“.

Tie žmonės, sutikę kokį žmo-

gų nelaimėje, užmirę patys save, visą laiką, darbą ir paslaugas atiduoda pagalbos reikalingam. Kadangi man pačiai teko sutikti tokių žmonių, todėl noriu nors trumpai pasidalinti su skaitytojais.

Pereitais metais man stipriai sunegalavus sutikau šiuos nuostabius žmones. Mano gyventojas Rūta Ankstutis, čia gimusi lietuvaitė, mane taip globojo, kad jokia motina ar dukta taip neprižiūrės. Eik skersai, išilgai visą pasaulį, taip sakydavo žemaičiai, nerasi tokio žmogaus, kaip Rūta. Tai tikra artimo meilės idealistė – viskas kitam, tik ne sau.

Antroji samarietė yra Sabina Henson, kuri, sužinojusi, kad aš apsirgau, po poros dienų atsiuntė kortelę, kurioje rašoma, kad ji užprašė 30 dienų šv. Mišias Romoje, už mano sveikatą. Gavau Kalėdų atvirutę – vėl užprašytos dvejos Mišios už mano sveikatą.

Toliau seka Filina Brauniene ALTO Čikagos skyriaus valdybos sekretorė, ji mane vežioja pas daktarus. Dėkojant atsaoko: „Nedėkok, juk mes turim vienas kitam padėti“.

Yra dar ir daugiau geradarių man tai vienokiu tai kitokiu būdu padėjusių, o jie yra: Eva Paulauskienė, Aldona Pankienė, Juozas Mikulis, Kazys Čiurinskas ir mano netolimas kaimynas Zenonas Šukys. Visiems aš esu ir būsiu dėkinga.

Jeigu pasulyje būtų bent trečdalis tokių žmonių, tai žemėje būtų Rojus.

Antanina Repšienė
Chicago, IL

VASARIO 16-TOS MINĖJIMAI AMERIKOJE

Paradoksas šiandien yra tai, jog Vasario 16-tos minėjimai Amerikoje susilpnėjo po Lietuvos nepriklausomybės atstatymo. Beje, dabar Lietuvos ambasados ir konsulatų daro šiuos minėjimus, bet visa tai yra mažos apimtys įvykiai. Nebėra tų plačių paminėjimų JAV Kongrese, kur Senatoriai ir Kongreso nariai sakė kalbas dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės. Lietuviškos institucijos Amerikoje turi atgavinti Vasario 16-tos minėjimus, nes Lietuvos laisvei ir nepriklausomybei dar egzistuoja įvairios grėsmės.

Saulius Šimoliūnas
Detroit, MI

NAUJI AUTOBUSAI MIESTUOSE

Dar šiais metais pirmieji Čekijos autobusų gamyklos „Karosa“ autobusai turėtų pasirodyti Lietuvos miestų gatvė-

DRAUGAS, antradienis, 1997 m. sausio mėn. 21 d.

5

A.†A. ALFONSUI ROŽANSKUI

Lietuvoje mirus, broliui KAZIMIERUI nuširdžiai užuojautą reiškia

Panevėžiečių klubas

A.†A. ALFONSUI ROŽANSKUI

Lietuvoje mirus, broli KAZIMIERĄ ROŽANSKĄ ir kitus gimines Lietuvoje nuširdžiai užjaučia

Tauragės Lietuvių klubo valdyba ir nariai

se. Į Lietuvą atvykę šios gamyklos atstovai kartu su Lietuvos susisiekimo bei finansų ministerijų pareigūnais ir banko specialistais aptarė galutinius, birželio mėnesį pasirašyto, kontrakto patikslinimus.

„Karosa“ laimėjo Susisiekimo ministerijos skelbtą tarptautinį konkursą ir pagal kontraktą parduos Lietuvai 44 autobusus, o Čekijos bankas „Societ General Bank“ suteikia 3.37 mln. dolerių kreditą penkeriems metams, su maždaug 7 procentų palūkanomis. Šį kreditą aptar-

naus Lietuvos valstybinis komercinis bankas. Naujieji „Karosos“ autobusai važinės didžiuliuose miestuose, taip pat ir Alytuje, Jonavoje, Kėdainiuose, Plungėje, Ukmergėje. Vieną naująjį autobusą čekai jau prieš metus yra atsiuntę į Vilnių išbandyti. Jis važinėja miesto 44 maršrutu. Vilniaus miesto autobusų parko trečiosios kolonos viršininkas Arūnas Visockas, sako, kad mašina tarnauja gerai, ją patenkinti ir keleiviai, ir vairuotojai.

(AGEP, 10.15)

SKELBIAME „DRAUGO“ PRENUMERATORIŲ VAJŲ

JAV LB Kultūros taryba su Lietuvių fondo pagalba, įvertindama periodinės lietuviškos spaudos svarbą užsienio lietuvių tautinės savimonės palaikymui ir naujų visuomenės narių pritraukimui bei apjungimui, skelbia 1996 m. Spaudos vajų.

Savo ruožtu, „Draugo“ administracija bei redakcija, įvertindama Kultūros tarybos bei Lietuvių fondo paramą lietuvių periodinei spaudai, skelbia naujų prenumeratorių vajų. Vajaus sąlygos yra tokios:

- terminas – nuo š.m. rugpjūčio 1 d. iki 1997 m. sausio 31 d.
- metinis prenumeratos mokestis už naują prenumeratą yra 65 dol. JAV LB Kultūros taryba ir Lietuvių fondas prie kiekvienos naujos prenumeratos „Draugui“ prideda su 20 dol. „Draugo“ administracija kiekvienai daro 10 dol. nuolaidą.

Prabome užpildyti šią spausdinamą formą ir kartu su čekiu atsiųsti „Draugui“. Čekių rašyti „Draugo“ vardu.

JAV LB Kultūros tarybos Spaudos vajus

Siunčiu atpigintos prenumeratos mokestį \$ _____ metams

Pridedu suka „Draugui“ \$ _____

Iš viso \$ _____

Vardas _____ Pavardė _____

Adresas _____

Prabome prenumeratos užsakymą su čekiu siųsti:

Draugas

4545 W. 63rd Street

Chicago, IL 60629

Administracijos

VIENKARTINIS PAPIGINIMAS

JAV LB Kultūros Tarybos SPAUDOS VAJUS

Papigintos metinės prenumeratos naujiems skaitytojams:

DRAUGAS \$65.00 (vietoje \$95)
4545 W 63rd St.
Chicago, IL 60629

DIRVA \$20.00 (vietoje \$35)
P.O. Box 19191
Cleveland, OH 44119-0191

DARBININKAS \$20.00 (vietoje \$35)
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

EGLUTĖ \$10.00 (vietoje \$15)
13154 Sparrow Court
Lockport, IL 60441

BRIDGES \$15.00 (vietoje \$18)
dviem metams \$25.00

LAC, Inc. Treasurer
1927 W. Boulevard
Racine WI, 53403

LITUANUS \$8.00 (vietoje \$10)
6621 S. Troy St.
Chicago, IL 60629

Pedagoginio lituanistikos instituto kalediniame pobūvyje 1996 m. gruodžio 14 d., dėkojant už paramą, studentė Karina Turneryte prisega gelę mecenatui Vytautui Janulaitiui.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

ŠV. TERESĖS DRAUGIJOS JUBILIEJUS

Šv. Teresės draugija, veikianti Marquette Parko Šv. M. Marijos Gimimo parapijoje, atšventė 67 metų gyvavimo jubiliejų ir su didele energija pradeda 68-tuosius metus. Sukak-tuviniai pietūs suuroti „The Old Barn“ restorane. Renginio pirmininkė buvo Alda Dorčak. Ji paruošė gražią programą, o pietų metu buvo pagerbtos ilgametės draugijos narės ir iškilmingai įvesdinta nauja valdyba. Kun. Jonui Kuzinai vadovaujant, priėmė davė Lucille S. Shotas, kuri yra naujosios valdybos pirmininkė, Mary Anna Gerčius – vicepirmininkė, Alvinas Giedraitis – sekretorė, Mickey Petrosius – finansų sekretorė ir Mary Banky – kasininkė.

Kitas Šv. Teresės draugijos susirinkimas vyks kovo 23 d., narės kartu priims komunikaciją per šv. Mišias, o po Mišių bus susirinkimas ir paryšiai Šv. M. Marijos Gimimo parapijos salėje.

Lucille S. Shotas

KALĖDŲ PRISIMINIMAI

Kūčių vakaro tyla apėmė Čikagą. Gamta apklota baltu apsiaustu, lempučių puošia namus. Visur tyku, ramu. Artėjant vidurnaktiui, Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčios apšviesti bokštai lyg kviečia visus iš arti ir toli į šią puikiai papuoštą šventovę, šį ypatingai reikšmingą vakarą.

Bažnyčioje tamsu, arti altorių tik eglučių lempučių tykiai, švelniai apšviečia tamsą. Lietuviški šiaudiniai papuošalai taip pat puošia eglutes. Altoriai apšviesti gražių, raudonų gėlių. Praktiškai prieš šoninio altoriaus primena šio vakaro tikrąjį reikšmę.

Prieš šv. Mišias choras pradeda giedoti, papildant ją jaukų, šventišką susimastymą. Atėjus šv. Mišių laikui, pasirodė celeberrantai kartu su patarnautojų palyda. Šv. Mišias aukojo kleb. kun. Jonas Kuzinskas, kun. Vito Mikolaitis, kun. Pranas Kelpšas ir kun. Antanas Zakarauskas. Kun. J. Kuzinskas savo gražiai pritaikytame pamokslė priminė mums, kad nesvarbu, kiek dovanoj mes gavume, Dievas duoda mums patį geriausią dovaną – Save. Užbaigdamas ragino visus susitaikyti širdyje su kiekvienu žmogumi, kad galėtume patirti Dievą duotą ramybę ir džiaugsmą.

Chorui dirigavo muz. Antanas Linas, prie vargonų Ričardas Sokas. Fleita pritarė Rima Polikaitė, o smuiku Linda Valeckytė. Solo giedojo Margarita Momkienė, Genovaitė Mažeikienė ir Vaclovas Momkus.

Kaip malonu buvo matyti bažnyčią, pripildytą tiek kad buvo net stovinčių. Dalyviai buvo įvairaus amžiaus, daug neseniai atvykusių ir iš Lietuvos. Klebonas, užbaigęs pamokslą, pakvietė visus ateiti į bažnyčią ir paprastą sekmadienį.

Po Mišių ši didžiulė minia ko ne „išplaukė“ iš bažnyčios petis į petį, kartu išnešant geros valios linėjimus vieni kitiems tolyn į pasaulį.

MPV

Šį penktadienį, sausio 24 d., 5 val. p.p., šaukiamas ALTO Čikagos skrypus valdybos bei tarybos posėdis (ALTO centro patalpose, 6500 S. Pulaski). Raginami dalyvauti visi tarybos ir valdybos nariai. Atskiri pakvietimai nebus siunčiami, tad prašoma atkreipti dėmesį į žinutę spaudoje.

PAMINĖTA SKAUSMO SUKAKTIS

Čikagos lietuviai iškilmingai minėjo tautos tragišką sausio tryliktos įvykių, perpintus atgautas laisvės džiaugsmu.

Dalyvauta pamaldose už didvyriškai kovojusius – žuvusius prie TV bokšto Vilniuje. Mišias aukojo Jėzuitų koplyčioje ir gilia tautine mintimi perpintą pamokslą pasakė kun. J. Vaišnys, SJ. Gėlės gausiai puošė altorių. Minėjimo akademine programa vyko Jaunimo centre. Įvadinę kalbą pasakė ir programai vadovavo Matilda Marcinkienė, Čikagos ALTO skyr. pirminkė. Minėjimo dalyviai giedojo Lietuvos himną, vadovaujant sol. Aldonai Pankienei. Atlikta prie TV bokšto Vilniuje, kovojusių žuvusių dėl tautos laisvės pagerbimas: išvardintos pavardės, uždegtos žvakės, kurių liepsna išaukė mistinę nuotaiką, gyvai pristatė ano tragiško įvykio sceną: tarsi matome ir girdėjome okupanto armijos karių būvius, tankų maršą ir po tankais mirstančių, kovotojų, šauksmą: laisvės Lietuvai! Buvo ir ašaros nubrauktos.

Paskaitą skaitė Pilypas Narutis, buvęs politikas, tema: „Lietuvos kaimynai ir sausio tryliktos tikrovė“. Paskaitininkas peržvelgė Lietuvos valstybės kovas su žiauriais, grobuoniškais kaimynais. Minėjo Saulės mūšį, Žalgirio pergalinę kovą su kryžiuočių ordinu, Nepriklausomybės kovas. Paskaitininkas palydžio istorinę tiesą, kad Lietuvos kaimynai, Rusija, Vokietija ir Lenkija, per amžius siekė pavergti Lietuvą ir jos žemes prisijungti prie savo teritorijos. Akcentavo, jog nepaisant priešų nepalyginamai didesnio karių skaičiaus ir jų karinės ginkluotės perviršio: visur Lietuva laimėjo: laimėjo tautos dvasinį, nenugalimas laisvės ryžtas. Paskaitininkas metė iššūkį, kad reikia siekti antro Holokausto muziejaus Washingtone, – komunizmo aukoms pagerbti ir ateities kartoms pasakyti, koks žūdiškasis buvo komunizmas ir kiek žmonių jis sunaikino. Paskaitininkui buvo padėkota skardžiu plojimu.

Buvo gautas ir perskaitytas dr. Jono Račkausko, ALTO centro valdybos pirm., sveikinimas, iš tarybinės ALTO kelionės, Washington, DC.

Minėjimas užaklėtas giesmėmis „Lietuva brangi“. Nepaisant labai šalto oro ir darbo dienos, minėjime dalyvavo arti šimto žmonių. Jie visi buvo malonūs ALTO darbuotojų kavos puodelių sušildyti, pavaišinti. Minėjimas įvyko tą patį, šio istorinio tragiško įvykio diena, sausio 13-tą.

Z. Juškevičienė

BALFo Cicero 14 skrypus metinis narių susirinkimas vyks sekmadienį, sausio 26 d. Šv. Mišios už gyvus ir mirusius BALFo aukotojus Šv. Antano parapijos bažnyčioje bus aukojamos 11 val. ryto. Šv. Mišias aukos ir pamokslą sakys kun. dr. Kestutis Trimakas. Mišių metu giedos sol. Laimutė Stepaitytė ir Mariaus Prapuolenio vadovaujamas parapijos choras. Valdyba kviečia visus narius dalyvauti šv. Mišiose ir tuoj po pamaldų parapijos salėje vyksiančiame susirinkime. Dalyvauti kviečiami visi BALFo veiklai pritarantieji. Laukiami ir nauji nariai.

Jonas Valys, Woodstock, CT, atnaujinamas „Draugo“ prenumerata, pridėjo 100 dol. auką. Jam tariame širdingą ačiū!

„Žiburelio“ – lietuviškosios Montessori mokyklėlės Lemonte – mokinukai Kalėdų eglutėje pernai gruodžio 19 d.

KALĖDŲ ŠVENTĖS „ŽIBURELIO“ MOKYKLĖLĖJE

Šaltą gruodžio 19-tosios rytą mažieji „Žiburelio“ mokinukai skubėjo į mokyklėlę su ypatingu malonumu. Šį rytą pas mus – Kalėdų eglutė bei kūčios! Šių renginių pasiūlymą atskubėjo ne tik tėveliai bei mamytės, bet ir broliukai, sesytės, močiutės ir seneliai.

Ir štai į salę nedrąsiai įžengia (o kai kurie jau drąsiau – nes kitiems tai nebe pirmasis pasirodymas šventiškai pasipuošę mokinukai. Visi žiūrovai nuotykiškai, šauksmą: laisvės Lietuvai! Buvo ir ašaros nubrauktos.

Po oficialiosios dalies pratybų vaikų pasirodymas. Daug gražių dainelių išgirdo susirinkę klausytojai: ir apie Šv. Kalėdas, ir apie žiemą, ir apie sniego senį. Ne vienai mamytėi ir tėveliui širdis suvirpėjo, išgirdus savo atžalę taip gražiai lietuviškai tartant tuos eiliuotus posmus. Tai gražus mokymų triušis bei puikių lietuviškos šeimos tradicijų rezultatas. Į programėlės pabaigą pasirodė Kalėdų senelis, nešinas maišu dovanėlių, skirtų kiekvienam mažajam mokinukui. Išdalinęs dovanėles, Kalėdų senelis atsisveikino, o vaikūčiai kartu su visais svečiais susirinko prie Kūčių stalo, kur visų – ir mažų, ir didelių – laukė puikios vaišės.

Tai buvo nuostabus rytmetis vargonėliais. Skambėjo gražiai. Viesiems nutilus, pasigirdo gale salės skambalas. Viesiems plojant, įžygiavo į sceną Kalėdų senelis su daugybe dovanų. Senelis buvo dosnus: ne tik mokinius apdovanojo, bet ir mokytojus bei nelankčius mokyklos vaikelius.

Prie eglutės pasisekimo prisidėjo tautinių šokių mokytojos Nijolė Pupienė ir Ligija Tautkuvienė. Gražiai salę papuošė Vija Paulienė. Eglutę koordinavo Virginija Bužienė. Daug dirbo visi mokytojai, tėvų komitetas ir tėvai.

Po programos toje pačioje salėje buvo vaišės. Visi sėdėjo prie staliukų ir gardžiavo tėvų

Loreta Lagunavičienė

ČLM KALĖDŲ EGLUTĖ

1996 m. gruodžio 14 d., šeštadienis. Šiandien mokiniai atvyko į mokyklą be knygų ir šventiškai apsirengę. Tai džiaugsmo šventė – Kalėdų eglutė. Jei per savaitę buvo ką nors pamiršę, šį rytą pakartojo. 12 val. prisirinko pilna JC didžioji salė tėvų, giminių ir svečių. Scena nuostabi gražiai papuošta. Trumpa sveikinimo kalbą pasako mokyklos direkto-

re Jūratė Doviliene. Ji pakvietė mokyklos kapelioną kun. J. Vaišį, SJ, kuris trumpai apibūdina Kalėdų reikšmę. Vaidinamas trumpas Alės Paškevičienės Kalėdų vaidelis „Žaislų karalijoje“. Ji mokiniam pritaikė mokytoja Kristina Vaičikonienė. Režisavo mokytoja Renata Butauskienė su padėjėja Auste Vygantienė ir Vyta Pabedinsku. Veikaliuką pradeda: Alina Meilytė, Vytautė Žukauskaitė, Lina Dovilaitė, Linas Milavickas, Julius Griauzdė ir Saulius Fabianovich. Vaidelyje dalyvauja: meistras – Jonas Gentius, Gizelis – Darius Aleksūnas, Kalėdų senelis – Karolis Jonavičius, kirstukas – Algis Bielskus, spragtukas – Danius Čauskas, lėlė Vida – Rasa Miliūnaitė, lėlė Rūta – Aušra Bužėnaitė. Į vaidelį įsijungia žvėreliai – vaikų ratelio ir darželio mokiniai, lėlės ir kareiviai – 5 ir 6 skyriaus mokiniai, snaigės ir medžiai – 1 ir 2 sk. mokiniai, nyktukai – trečiaskyriai, o tautinių šokių kėdėjai – aukštesniosios mokyklos mokiniai. Pranešėja – Adelė Ročytė. Visi mokyklos mokiniai dalyvauja kalėdinėje programoje. Scenoje buvo daug garsiakalbių, visų tariai žodžiai buvo girdimi ir gale salės esantiems. Visi mokiniai žodžius gerai mokėjo ir vaidmenis atliko gerai. Po vaidinimo mokyklos choras, vadovaujamas muzikės Dalios Gedvilienės, pagiedojo keletą giesmių ir padainavo dainelių. Ji pati dirigavo ir pritarė vargonėliais. Skambėjo gražiai. Viesiems nutilus, pasigirdo gale salės skambalas. Viesiems plojant, įžygiavo į sceną Kalėdų senelis su daugybe dovanų. Senelis buvo dosnus: ne tik mokinius apdovanojo, bet ir mokytojus bei nelankčius mokyklos vaikelius.

Prie eglutės pasisekimo prisidėjo tautinių šokių mokytojos Nijolė Pupienė ir Ligija Tautkuvienė. Gražiai salę papuošė Vija Paulienė. Eglutę koordinavo Virginija Bužienė. Daug dirbo visi mokytojai, tėvų komitetas ir tėvai.

Po programos toje pačioje salėje buvo vaišės. Visi sėdėjo prie staliukų ir gardžiavo tėvų

Čikagos lit. mokyklos mokinės atlieka programą kalėdinėje (1996 m.) eglutėje Jaunimo centre. Iš kairės: Stefutė Uta, Birutė Ankutė, Birutė Jurjonaitė, Laura Dainytė ir Adelė Ročytė.

Nuotr. Vladas Žukausko

Nuotr. Lydos Budrienės

pagamintu ir atneštu maistu. Vaisės organizavo mokytoja Violeta Fabianovich. Po vaišių visi skirstėsi į namus, kad pasiruotų tikrąsias Kalėdoms.

Kalėdų proga mokykla išleido laikraštėlį, kurį pripildė visų skyrių ir klasių mokiniai. Dėkingi Dumbriui už techniš- kai atliktą darbą.

Su Kalėdų eglute baigėsi ir 1996 metų darbai.

J. Plačas

„LIETUVIAI GYDYTOJAI ŠEŠIUOSE KONTINENTUOSE“ SUTIKTUVĖS

Su dr. Mildos Budrienės naujausia knyga, „Lietuviai gydytojai šešiuose kontinentuose“, supažindino prof. dr. Jonas Račkauskas, Lituanistikos tyrimo ir studijų centro pirmininkas, jaukiame pobūvyje Čiurlionio galerijoje gruodžio 4 dieną. Dalyvavo autorė, kurios jau tris knygas yra išleidęs LTSC, bei keliasdešimt jos kolegų, knygos bendradarbių ir gerbėjų. Dr. Budrienė sveikino daktarai Arvydas Vanagūnas, Pasaulio lietuvių gydytojų sąjungos pirmininkas ir Vaclovas Šaulys, PLGS leidžiamo žurnalo „Medicina“ redaktorius. Kalbėjo ir dr. Jonas Valaitis bei Skirmantė Miglinienė, artimiausia autorės talkininkė knygai gausių duomenų rinkimui ir jos redagavimui.

Knyga, skirta Pasaulio lietuvių gydytojų sąjungos trisdešimties metų veiklai paminėti. Knyga sudaro devyni skyriai, ji yra 283 psl. turį įvairius priedus ir pasižymi Kiekvienam knygos skyriui sutelkta bendradarbių ir konsultantų grupė, padėjusi autoriui apeiti beveik visą pasaulį, beišskant lietuvių gydytojų.

Pirmajame knygos skyriuje, po trumpos istorinės apžvalgos, detalai aprašyti PLGS suvažiavimai. Antrajame – aprašyta Amerikos Lietuvių gydytojų sąjunga, pagalbiniai moterų vienetai bei dantų gydytojų veikla, iliustruota nuotraukomis. Trečias knygos skyrius apibūdina Afrikos šalis, ketvirtas – Azijos žemyną. Penktame

skyriuje plačiai atspindi lietuvių ir lietuvių gydytojų gyvenimas Australijoje – jų organizacijos, visuomeninė ir kultūrinė veikla. Šeštą skyrių aprašo Šiaurės Amerikos žemyną ir ten esančius lietuvių, o septintą – Pietų Ameriką, kur lietuvių gydytojų buvo tiek daug, bet jie daug nusipelnę ir įvertinti vietinės valdžios. Vakarų Europa – aštuntame skyriuje, kur Austrijoje, Belgijoje, Didžiojoje Britanijoje, Ispanijoje, Prancūzijoje, Švedijoje, Šveicarijoje, Vokietijoje buvo lietuvių gydytojų. Vakarų Europa labai idomi savo istorine praeitimi, kultūra.

Kiekvienas knygos skyrius suskirstytas į kelias dalis. Čia galima rasti ne tik krašto geografinį aprašymą, lietuvių toje valstybėje medicinos studijas, sveikatos apsaugos sistemą, lietuvių gydytojų draugijas, bet ir jų gydytojų biografijas, iliustruotas nuotraukomis. Knyga baigiama devintuoju skyriumi – Amerikos lietuvių gydytojai ir Lietuva, tai Amerikos lietuvių gydytojų pastangos padėti atsikuriančiai Lietuvai.

Knyga iliustruota 70 dokumentinių nuotraukų. Ją galima įsigyti Lituanistikos tyrimo ir studijų centre.

LTSC informacija

Edward ir Anelė Pociai, Oak Lawn, IL, parėmė mūsų dienraščio leidimą 100 dol. auka. Jiems tariame širdingą ačiū!

Ar norite išmokti anglų kalbą? Anglų kalbos pamokos prasideda šiandien, sausio 21 d., 7 val. vak., Maria aukštesniosios mokyklos patalpose, 6700 S. California. Pamokos vyks antradieniais ir ketvirtadieniais po dvi valandas – aštuonias savaites. Kurso kaina – 25 dol. Dar galima registruotis šiandien, antradienį, 6 val. vak. Maria aukštesniojoje mokykloje.

Jaunimo centro Moterų klubo narių, pasirodusios testuoti savo darbus ir teikti paramą JC 1997 metais. Iš kairės: Nijolė Kaveckienė, Anelė Pocienė ir Aleksandra Buivydienė.

Skelbimai

x Kostas Stankus, Lockport, IL, yra naujas Lietuvos našlaičių globėjas atsituos \$150. Dėkojame! „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas, 2711 West 71st St., Chicago, IL 60629.

(sk)

x Dr. Jorge ir Sofija Galante, Oak Brook IL, globoja du našlaičius Lietuvoje. Prateidami globą kitiems metams atsituos \$300. Našlaičių vardu dėkojame! „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas, 2711 West 71st St., Chicago, IL 60629.

(sk)

x TRANSPAK praneša: „Didžiausi Sudūros ežerai – tai Dusia, Metelys, Obelija. Gilioje senovėje tai buvo vienas ežeras iš kurio ilgainiui pasidarė trys. Šie ežerai ir jų apylinkės paskelbtos Metelių draustinio, kurio plotas 6,211 ha“. Pinigai, siuntiniai ir komercinės siuntos į Lietuvą. Maisto siuntiniai. TRANSPAK, 4645 W. 63 St., Chicago, IL 60629, tel. 773-838-1060.

(sk)

Mažosios Lietuvos Lietuvių draugijos Užgavėnių šiuipnys Balzeko Lietuvių Kultūros muziejaus „Gintaro“ salėje ruošiamas šeštadienį, vasario 1 d., 6 v.v. Visi kviečiami maloniai praleisti šaltą žiemos vakarą gardžiuojantis mažlietuvišku šiuipniu, klausantis idomos programos, linksminantis geram orkestrui grojant. Informacijai kreiptis į Ramūną Buntiną, tel. 630-969-1316.

Arvydas Vanagūnas, MD, yra tarp 12 Čikagoje ar apylinkėse praktikuojančių gastroenterologijos specialistų, kuriuos „Chicago Magazine“ pagal tūkstančių kitų apklaustų gydytojų nuomonę, įtraukė į žurnalo sausio numerįje paskelbtą „Top Doctors“ sąrašą. Į jį pakliuvo tie gydytojai, kurie apklaustųjų daktarų buvo dažniausiai paminėti, kaip specialistai, į kuriuos būtų kreipiamasi gydytojų ar jų šeimos narių ligos atveju. Nuomones surinko profesionali apklausinėtoja, tarnaujanti Woodward/White leidyklai, kuri kas metai išleidžia žinyną, „The Best Doctors in America“. Apklaustieji gydytojai negalėjo minėti savo partnerių ar kolegų tose pačiose ligoninėse. Žurnale yra paminėti per 500 gydytojų iš 36 medicinos ir chirurgijos specialybių. Dr. Vanagūnas yra Pasaulio lietuvių gydytojų sąjungos pirmininkas.

Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė šaukia metinį narių susirinkimą sausio 26 d., sekmadienį, 1 val. p.p., Šaulių namuose, 2417 W. 43rd St. Visi nariai kviečiami.

Jaunimo centro Moterų klubo narių susirinkimas, pirmasis šiais metais, šaukiamas antradienį, sausio 21 d., 1 val. p.p., JC. Kvietiamos visos dabartinės narės, o ypač laukiami ir nauji, nes darbas svarbus – Jaunimo centras turi išlikti ir gyvuoti!

Jaunimo centro Moterų klubo narių, pasirodusios testuoti savo darbus ir teikti paramą JC 1997 metais. Iš kairės: Nijolė Kaveckienė, Anelė Pocienė ir Aleksandra Buivydienė.

x A. a. Joan Kirk, prisimindama Anne J. Whalen Sparta N.J. atsituos \$180 Lietuvos našlaičių paramai. Reikiame užuojautą velionės artimiesiems, o aukotojai dėkojame! „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas, 2711 West 71st St., Chicago, IL 60629.

(sk)

x Bronius Paliulionis, Cicero IL, prateidamas globą Lietuvos našlaičiui atsituos \$150, Victoria Norvilas, Detroit MI, globoja 2 našlaičius Lietuvoje, prateidama globą atsituos \$300. Našlaičių vardu dėkojame! „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas, 2711 West 71st St., Chicago, IL 60629.

(sk)

x Gregory Cierpial, Linden NJ, kiekvienas atsituos po \$150 – Lietuvos našlaičių paramai. Dėkojame! „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas.

(sk)

ARAS ROOFING

Arvydas Kieša

Donnamas J. Kieša

Arvydas Kieša

Tel. 708 257 0146

Skambinti po 12